

John Carter Brown
Library
Brown University

JOHN CARTER BROWN
LIBRARY

Purchased from the
Trust Fund of
Lathrop Colgate Harper
LITT. D.

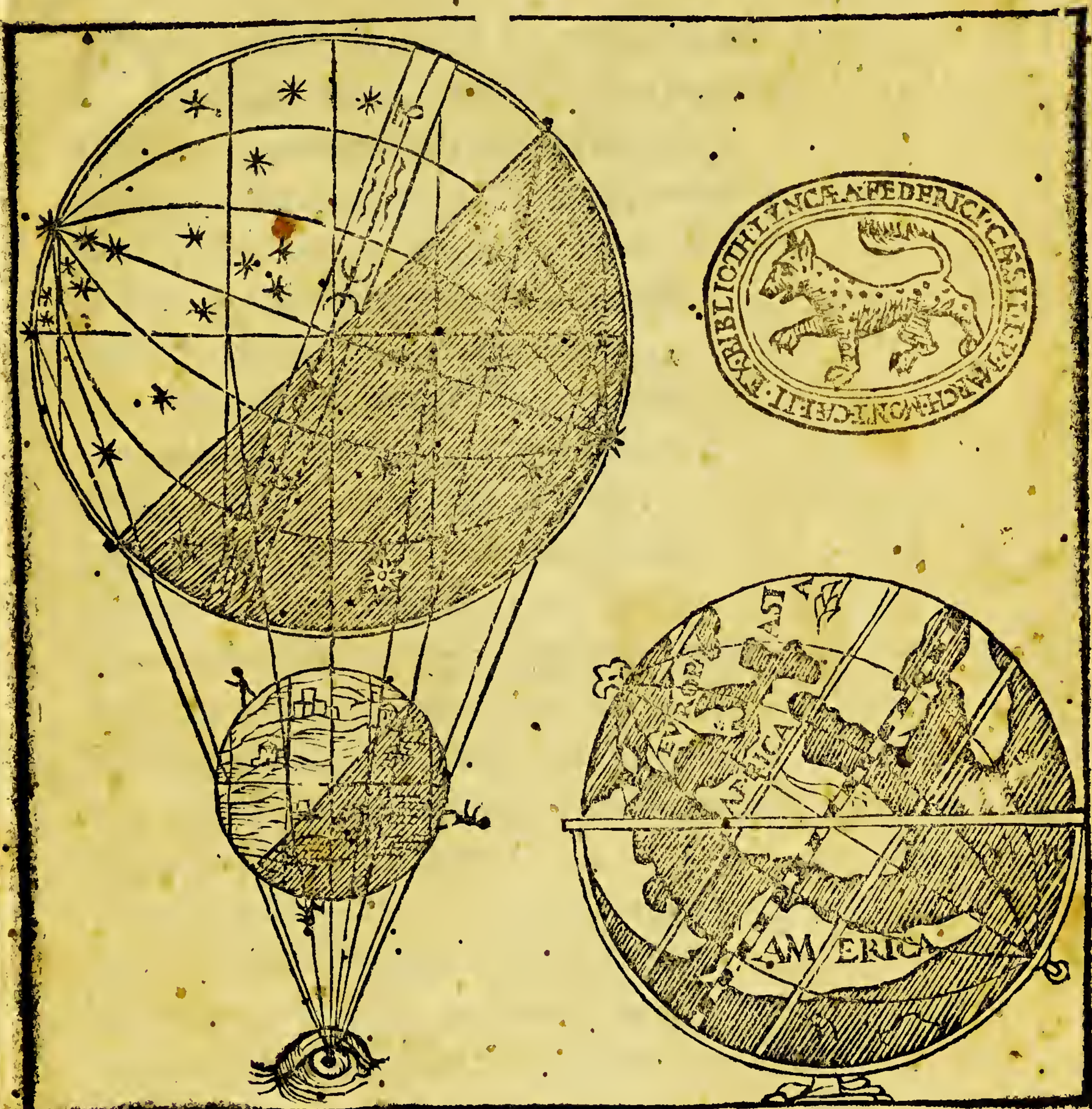
[10931]

cf Bibl. Gr. 8. 4. 597 f.

Très rare = N° 2401 du
Catalogue Boissonade (1859)

7283 — L. 9 —
Boissonade

DIONYSIVS LYBICVS POETAE DE SITV HABITABILIS ORBIS A SIMONE LEMNIO POETA LAVREATO NVPER LATINVS FACTVS.

VENETIIS M. D. XLIII.

Cum gratia & priuilegio.

B. XVIII. 16

AD INCLYTISSIMVM ATQVE ILLV-
ſtriſſimum Principem ac dominum dominum Hercu
lem Eſtenſem II. Ducem Ferrariēſem IIII.
Simon Lemnius Rhetus Poe-
ta laureatus.

O Decus Auſoniæ tantiq; ſupreme nepotum
Herculis, antiqua deductum gente parentum
Herculeum genus œnotriis dux inclyte regnis.
Quę rigat ambuſti quondam Phaetontis amœnum
Flumen ad Heliadum frondesq; comasq; ſororum,
Et ueluti pelago circumſonat arua fluenti.
Fœlix Alciden patriis uirtutibus æquas.
Nec minus ingenio clareſcis famaq; nomen
Herculeum geſtat dudum cantata per oras.
Tu quoq; Pierias accedis cultus ad artes,
Ipſe palatinus dictat tibi carmina phœbus.
Herculis his uirtus priſci ſuperata recedit.
Maxime dux Latii, & magna digniſſime laude.
Regnatorq; Padi, cui parent mœnia celſa,
Subditaq; imperio quæ circum rura coluntur.
Qua tuus Eridanus tam pinguia prata frequentat,
Atq; uireta ſuo fluctu Bacheia radit.
Fœtiferosq; ſecans agros camposq; per omnes
Inde ruens ſalſum tandem decurrit in æquor.
O Italæ princeps celebrata potentia terrę,
Auſonidumq; Ducum non ultima gloria, ſacris
Præſidium muſis, & candida fama camenis.
Si uacat in tanto tantarum pondere rerum
Maieſtasq; locum concedit ueſtra poetis.

Aſpice telluris formam populoſq; per orbem.
Quæq; dedi placido mea carmina ſuſcipe uultu.
Da mihi te facilem dederiſq; in lumina uires,
Inq; tuas laudes ſudabit gloria muſæ.
Quamlibet & grauior maieſtas carminis orſus
Vi luceſcentis nimia ſplendoris obumbrat.
Attamen ipſa micat muſarum fama parumper.
Ceu lunam ſolemq; inter quoq; ſydera lucent.
Scyntillaſq; ſuas ſuffundunt æthere phœbe.
Tempora nulla tua certabunt laude regentis
Et populos urbeſq; ſui iam principis acta
Laudantes pariterq; ultro tua iura tenentes.
Et Phaetonteas ſeruant tibi fortiter arces
Virgo Aſtræa manus gladio munita, ſed ipſa
Parte alia fœlix reſidens clementia tecum.
Et cum iuſtitia uario prudentia caſu
Peruigil & nunquam deſes, intentaq; rebus
Aſſidue tecum retinens palatia celſa.
Virtutumq; chorus ueſtram comitatus in arcem
Imponens nitidam tibi iam de fronde coronam.
En urbes Atheſiſq; inter Phaetontis & undas
Exultant fama per te ſtudiiſq; mineruę.
Candidiorq; ſacris renitet Ferraria Muſis.
Andreaſq; tuus toto clareſcit in orbe,
Romanumq; forum reuehit, legeſq; tuetur.
O decus Andrea & gentis ſua fama togatæ,
Gloria Pieridum, Graiæ ſpes unica linguæ.
Laude fori ſalue non conceſſure quirinis,
Arpinæq; decus non conceſſure papyro.
Eloquii latiis uerbis tibi flumina manant.

Ingenioq́; tuo eſt ætas ſuperata minorum.
Hoc decus Italię prebes mitiſſime Princeps.
Pallados Auſoniam per te doctrina Mineruæ
Illuſtrat celebrem.Phœbusq́; nouemq́; ſorores
Deſeruere iugum ſedesq́; Aganippidos undæ,
Italicasq́; colunt tanto ſub Principe terras.
Magnificoq́; geris titulos arcesq́; gubernas.
Tota tibi certat regio de laude fauoris,
Atq; thronos celſos,& doctas ſuſpicit oras.
Præſide te fœlix permeſſidos unda mouebit
Pierios cantus,totumq́; Helicona ciebit.
Vt fluat in laudes Phocęus principis amnis.
Sub te iam melius rurſus muſęa uireſcunt,
In Latium ueniunt duce te de fonte Meduſæ
Pierides muſę,modo tu ne deſine cultor
Eſſe,mihi aſpires,nam uos coluiſtis & illas,
Quas canimus muſas.audacibus annue ceptis.
Accipe Pieria naſcentem laude poetam,
Atq; iugis patrię longo poſt tempore uatem.
Aoniosq́; mihi duce te concede liquores.
Sit phas theſpiadum tandem te principe ſacra
Pandere,cumq́; tuo titulo uolitare per oras,
Et latias ſedes fama repplere recenti.
Lemnius Aſtræa cognoſcet uirgine terras,
Pieriaq́; uia muſisq́; uagabitur orbe.
Ardua & exiguo nimium ſublimia uerſu.
Tentabitq́; humeris ſeu quæ Titynthius aſtra,
Seu geſſit quondam multo pręſtantior Atlas.
Illis hæret opus noſtrum;firmataq́; uentis
Quę fuſo circum retinetur ab aere tellus.

Si par forſan ero tanto minus ipſe labori.
Conſcendat ſenior ſtellantibus æthera ſignis.
Nec ſemper tenuit ruituro pondere cœlum
Alcides, ſimili quanquam ceruice ſubibat,
Sed donec paulum ſaltem requieſceret Atlas,
Machina quo melius mundi librata pependit.
Obſtupuit celſi ſpectator ponderis Atlas,
Obſtupeat pariter geſtantes pondera muſas.
Mireturq; ſimul uiolator rupe Pyreneus.
Zoilus ingenium miretur Zoilus artes.
Intrabitq; nouus parnaſſia culmina rumor.
Ibunt & mecum ſpectantibus orbe poetis
Pierides Muſæ Parnaſſi ſydera cliuis
Cernentes, ſtimulosq; mihi ſub pectore condent.
Stelliferas ſedes elementaq; prima ſub orbe,
Aeriasq; globi metas primordia mundi,
Congeriemq; poli cœlumq; ſub orbibus Axis,
Æthereasq; uias ſolis curſusq; Dianæ
Cedo libens aliis, rerum non mota canemus
Principia & ſtabiles terras immobilis orbem
Penſile onus ſortis medioq; ſub æthere campos,
Ponderis & magni quæ pendet in aere tellus.
Æquoraq; oceani diuerſis concita uentis.
Quis terræ modus, & terræ quæ forma feratur.
An ſit & immenſo tellus finita ſub orbe,
Quantaq; non æquis ſpatiis conceſſerit undis.
Quanta ſub occiduum ſolem ſeu tendat Eoum;
Siue Lycaonias quantum ſe tollat ad urſas,
Et pluuios iterum uerſus ſe porrigat Auſtros.
Quę noua quæ ueterum perſtent exordia rerum.

Quanta ſit ingeniis laus inde reperta ſuperbis.
Quid diſtent ueteres, quæ ſit noua Pallas in aruis
Terrarum, qua ſe nuper quoq; mole fatiget.
Hinc canere incipiam uos uos Libetrides undæ,
Vos iuga Parnaſſi, phœbi uos phocidos amnes.
Vos Iouis Aonides mecum properate puellæ,
Quæ colitis fontes pariter parnaſſidos oræ
Mnemoſynes ſoboles dentiſſima numina Muſæ.
Pieriæ redeunt ueſtri ſi muneris artes,
Arduaq; inuentis adeo quæſiuit Apollo.
Et uos Naiades Nymphæq; per æquora cana
Ferte ſimul Dryadesq; pedem uiridesq; Napææ,
Munera ueſtra cano. Tuq; ò cœleſtis origo
Vrania, & muſis cœli ſublimior axe;
Cui deus & ſtellas & ſydera iuſſit adire;
Aſtriferosq; globos, & quærere ſyderis ortus,
Diuerſasq; rotas, & ſumma uolumina cœli,
Quod tegit & terras circum camposq; liquentes,
Aeriosq; ſitus & flammas undiq; cinctas,
Quas denſum circo pariter ſuper aera flauas
Ambiit æternum phœbe conceſſa moueri.
Et liquidas nubes ſpiſſas Aquilonis & auras.
Menſuras terræ numeroq; carentis arenæ,
Ipſa mihi memora nec noſtros deſere curſus.
Tuq; adeo interpres diuum Cyllenia proles
Pande mihi uoces Graias ſenſusq; moueto.
Adſis ò Pataræe fauens artisq; Minerua
Inuentrix & res pariter uerſusq; docete,
Ducite per rerum cauſas elementaq; mundi.
Vt mihi fama gerat cantatæ nomina terræ.

Deq́; quibus pendet tellus æquata figuris,
Et quæ ſine carent conſiſtant æquora meta,
Et ſpatiis Cœli totum deprenſa per orbem
Ardua ſe uerſu res tollat Apollinis alto.
Tu modo tu faueas Princeps digniſſime muſis,
Ingredere o mecum, noſtras conare camenas
Euehere & laudem noſtris meruiſſe libellis.
Sic tua perpetui mirentur ſceptra nepotes,
Atq; diu uatis geſtent tua nomina chartę.
Dicite Pierides iam tandem dicite muſæ.
Defeſſi toto tibi nuper ab orbe redimus.
Puppibus & longas tranauimus æquoris undas.
Oceaniq; diu ratibus ſulcauimus arua
Findentes ſalſos concreti gurgitis ęſtus.
Eoiq; maris fluctus Gangetidos oræ
Attigimus gelido nantes Aquilonis ab axe.
Inde per Indorum campos & littora curua
Iuimus & medio ſpumantia mœnia fluxu
Vidimus, ac liquidas ſurgentia tecta per undas.
Poſt quoq; Erythræas pedibus calcamus arenas,
Et pelagi madida furioſis puppe procellis
Currimus Æthiopum delati Praſſode celſa,
Barbaricoq; ſinu uariisq; erroribus acti
Heſperii Oceani remos lentamus in undis.
Herculeumq́; fretum, Sardoaq; littora ponto,
Hinc Lybicas iterum Siculaſq; acceſſimus oras.
Hic ubi dirripuit naues Zanclea Charybdis
Dum ſeuit circum latrantibus inguina formis
Scylla canum, ſubito petimus Sirenidas ipſas,
Mox fugimus ſcopulos pelagi, ferimurq; procella

Littus ad undoſum ſinuoſa per ęquora Circes
Læſtrigonumq; domos,& præter labimur arua
Antiphatę quondam lacero crudelis Vlyſſi.
Dulichia prius hinc nos uix enanimus arte,
Adriaciq; datas ſpumas ſalis ære ruentes,
Loniumq; uadum ſporadeſq; per æquora canas
Linquimus anguſtę iactati fluctibus Helles.
Prouehimurq; ſalo, claraq; Propontidis unda,
Cyaneasq; inter traiecimus æquora rupes,
Cimmeriiq; freti curſus Aſiaſq; palludes,
Euxiniq; uias,& inhoſpita littora ponti.
Caſpiadumq; ſinus uarios & Perſidos æſtum
Emenſi fluuios Tygriſq; Lyciq; & Araxis
Eufrateq;procul raucas ſuperauimus undas.
Tum quoq; mirati ſeptemplicis hoſtia Nili,
Delatiq; uadis cunctas peragrauimus oras,
Et populos,urbeſq; ſimul campoſq; patentes.
Tandem deſeſſi notis ſuccedimus aruis.
Nec tantum ſecuit maris ærumnoſus Vlyſſes,
Herculeuſq; labor tantum telluris obiuit.
Iſmeniq; pater Nyſſæa laude triumphi
Liber agens ſænas celſo de uertice Tigres.
Pellæiq; ducis uirtus dominata per orbem.
Atridæq; rates & clarus nauta Canopus.
Et quæ fertur opum uertiſſe Semiramis urbes.
Quiq; canum iacuit laceranda rapina per agros,
quamuis ſacra Tagi tranauerit hoſtia puppi,
Lotophagumq; domos ſotiis intrarit Vliſſes.
Æquoreaſq; deas & pectora blanda Calypſus
Inſolito fœlix tentarit amore puellæ,

Et tamen Athlantis iuxta plorauerit undas,
Pulſus & ad ſęuos ſe iunctos orbe Britannos,
Et glatiale ſalum,& concretas frigore lymphas
Germanasq; caſas,& adiuerit arua relicta:
Quid tibi Cimmerios referam, fluctusq; Charybdis,
Quid Ciconas tibi quid Scyllasq; ferosq; Cyclopas.
Quamlibet & celebris Nemæi fama leonis
Extremo poſuit cantatas orbe columnas.
Atq; Saces laudant cum ſeribus Herculis aras.
Cadmeiusq; nepos uictum Gangeta choræas,
Et Thyaſos iuſſit mollesq; inducere Thyrſos
Iſmeni uictor celebratus ab uſq; fluentis.
Tantalidesq; nigros puppi conceſſit Erembos,
More feræ nudi degunt qui rupibus altis,
Et Meroen,Blemiosq; uiros,qui pectore uultus
Horrendum dictu ſæui ſine uertice geſtant,
Thebaicas & opes,& Nili diuitis aurum
Legit,ubi tenuit Tyndaridos oſcula Nymphæ.
Atq; Semiramidos famam geſtauit Hydaſpes,
Floribus aſpergit diues quoq; Sugdias aras.
Viderit Hiſpanas Lybicasq; Philippicus oras
Mars,bello pariter fuſcos penetrauerit Indos.
Terrueritq; Lycum Tygrimq;,& Cyrus Oaxem,
Caſpiacasq; domos,& diros Marte Tapuros,
Quadrupedumq; fero gaudentes ſanguine gentes
Maſſagetum,rurſus tam longis uerſus arenis
Perſidos ipſe prius domuit Pactolon & Hermum
Deuictis Medis Perſarum Marte potenti.
Nec tantas unq̃ calcauit Cæſar arenas,
Nec latium fœlix adeo prę ſtantibus oris,

Quanquam terrarum circumtulit arma per orbem,
Cumq́; ſuæ Romę ſonuit uictoria pennis.
Nec tantum Teuton nec iam Solymannus habebit.
Siue Sophos perſis, ſeu nigris presbyter armis.
Nec qui Rex regum extremis iactatur in agris,
Nec matutinis populis Calecutius Heros.
Nec qui Niliacis quondam Soldanus in aruis.
Nec qui nunc genti Cęſar dominatur Iberę
Carolus occiduo quintus regnator in orbe.
Magnificiue Heneti ſeu Celtica Lilia regis.
Quantum iam breuibus calamis mea muſa cucurrit,
Et Dionyſæa muſa ſe miſcuit alta
Auſa ſequi ueteris pariter ueſtigia uatis.
Quanquam non æquis adeo tibi paſſibus intret,
Ipſa uias tamen eſt priſcas imitata poetæ.
Senſus ineſt idem uariantur uerba parumper,
Nec deerit noſtris fulgor nec gratia chartis.
Spargeturq́; meum Dionyſi nomine nomen,
Noſtraq́; Theſpiades implebit fama puellas.
Excellat Lybicus longe præſtantior author,
Eſt aliquid latiis legitur quod uerſibus ille.
Si poteram ueterum ſatis eſt candore probari.
Vtq́; ſit haud facilis locus hac in ſorte ſupremus.
Attamen & longe mihi laus erit eſſe ſequutum.
Vltima concedunt etiam ueſtigia palmam.
Si ſua ſtant Sili Muſæ quoq; præmia uatis,
Et laus Emathios ſequitur modo debita campos.
Et decus & latios miratur fama cothurnos.
Parpetuoq́; ſuum iactat Verona Catullum.
Vt non hi doctum non æquet & ille Maronem,

Nulla Sophoclæos ſuperent ut ſcripta labores.
Vincant Naſonis liceat cum carm ne lanæ,
Phryxeum tamen it Flaccus ductu us ouile.
Laſciua coluit ſi Iulius arte Catullum.
Eſt ſi Roma iocos mirata & Bilbilis ora.
Quis ſpernat noſtras muſas grauiora canentes
Tu modo Phebeias lauros mihi candide princeps
Concedas; uobis nec ſit mea charta rubori,
Nec meritis unquam pigeat certaſſe camenis.
Mœoniiſq; ſiue muſis, nos carbaſa uentis
Et dabimus puppem zephyri uelocibus auris.
Aonides famæ laudumq; cupidine flammant
Pectora, Caſtalias accedat Lemnius artes,
Spargat odoriferis muſarum floribus aras,
Pægaſeæq; ſimul certet de laude coronæ
Tuq; adeo aſpires nobis doctiſſime Princeps
Muſarumq; decus cultorq; Meduſidos undæ.
Inuidiam uincant claræ Tritonidos artes.
Perpetuam hic laudem pariter nomenq; ſequere.
Quod ſi fama ſuis etiam manet una Poetis,
Nunquam carminibus noſtris indictus abibis.
Qui coleret muſas totoq; Helicone canentem
Præcipue inuentus Latio mihi maxime Princeps.
Tu quoq; Mecenas pars noſtri carminis ibis,
At non indecoris laurus ſed uoce merentis.
Magna quidem res eſt ueteres ornaſſe Poetas,
Et Graiis pariter uerſus feciſſe latinos.
Hunc Heleconiades Apio decorare puellæ,
Laurigeraſq; comas muſæ calamoſq; dedere,
Verſibus ut totum ſacris depingeret orbem.

Quis reſonant urbes fluuiiq; & ſtagna lacusq;,
Et populi ſyluæq; ſimul ſaltusq; nemusq;,
Ruraq; cum campis, & certis finibus arua,
Terrarumq; ſitus & celſæ terminus undæ,
Oceaniq; ſinus atq; æſtus æquora circum.
Hæc tibi Pieria cecinit Dionyſius arte,
Mirandaq; adeo pondus ceruice ſubiuit.
Quod bene uix ferret Getulus ſignifer Atlas,
Alcideſue poli ſubducta mole parumper
Aſtriferis humeris Lybicis attolleret oris.
Cedite uos Latii, Graii uos cedite uates.
Hammonio Phœbi debentur ſerta poetæ.
Vnus Parnaſſi ſacris nutritus in antris
Hic inter flores hic Hippocrenidas undas,
Muſarumq; melos ſyluis eductus in altis
Theſpiadum carmen ſolus deduxit in aſtra.
Vnde globum terræ dimenſus & æquoris arua,
Innumerę ſtatuit foret ut quoq; finis arenæ,
Oceaniq; ſua meta conſiſteret unda,
Vtq; orbis terrę poſitus tibi terminus eſſet.
Neu foret obſcurum quæ gens habitaret ubiq;,
Quis fluuii liquidi, uel quis foret accola montis.
Quis medio terræ ſedes, quis & ęquora iuxta,
Aut maris arctatis circum poſuiſſet in undis.
Aut quis & Heſperias terras & haberet eoas,
Sicubi forte nouis inuentis diſcrepet ille.
Siue aliter forſan Ptolomeus adiuerit orbem,
Siue mari potius terræ finiuerit oras,
Seu ſit limitibus flauæ non æquus arenæ.
Ipſe ſcias illum ueterum manſiſſe ſub auſis,

Poſterior Nili de gente Canopicus ortus
Scriptor erat, prior hic fortis Dionyſius haſtas
Viderat Auguſti Parthos uiciſſe feroces.
Sic locat Aſſyriam prope Thermodontos arenas,
Hic ubi Amazonidum fluuii canit hoſtia celſa;
Poſt Chalybes inquit iuxta procurrit arenis
Aſſyriæ tractus. Cum Tigris terminet illam.
Sed Priſci Aſſyriæ Syriam cognomine dicunt.
Sic poterit Syriæ limes contingere terram,
Thermodoonteis fluuius qua uoluitur undis.
Aſt inter Medos & flumen Tigridis alti
Iunior Aſſyriam poſuit Ptolomæus in arte.
Alterius Syrię deducit ad uſq; Sinopen
Hic ſenior longo curſu Dionyſius arua.
Cappadocas mediis campis, gremioq; locauit,
Aſſyrios uero populos hic æquora iuxta
Littus Amazonidum prope Thermodõtis & undas.
Quod uero retulit terram non eſſe rotundam,
Sed ſimilem fundæ, medio quod latior extet,
Extremas circum quoq; longior exeat oras.
Non adeo totam terram ſic concipit ille,
Quæ ueluti perhibent, qui cœli ſydera norunt,
qua patet, hac offert omni ſe parte globoſa.
Sed quę ſit forſan melius deprenſa per orbem,
Tum cum Pierio ſuſcepit pondera uerſu
Ad ſua perpetuum deducens tempora carmen.
Quatenus & Priſco fuit hæc habitabilis orbe,
qua tendit ſeſe longa cuneata figura,
Et Zephyros uerſus & uentos uerſus Eoos,
Occiduę Gades, & Gangis flumen Eoum

Totius ueterum fuerat tum terminus orbis.
Nunc etiam inuentis rerum ſuperata uetuſtas.
Et nouus oceani mediis conſurgit in undis
Orbis ab occiduis nitido manantis arenis
Fonte Tagi, cuius iacet extra ſydera tellus,
Americæ nuper clareſcit nomine fama,
Bis quater illa gradus denos extenditur oris,
qua ſe longa ſitu propriis metitur & aruis.
quam uix ueſputius, uix longa puppe Columbus
Reperit, & terram luſtrauit littora circum,
Et quę nulla fuit quondam Iſabella per undas,
Heſperiiq; ſitu ponti Spagnola recenti.
Quin & Hyperborei uenit ſuper ardua montis
Audax inuentrix noſtri tibi temporis ætas,
Regnaq; tuta diu priſcisq; incognita uidit,
Mœniaq;, & populos, obſcuraq; flumina quondam.
Horret ubi niuea glatie durata Gothorum
Terra, Lycaonias nimium quæ ſurgit ad urſas.
Vnde uenit Titan ultra Gangetidas oras,
Quæ quondam Sinarum regio fuit ultima priſcis,
Maxima pars Aſiæ terris ſe iactat Eois,
quas tacuit ueterum ſcriptis ignara Papyrus.
Nec ſedes ullas, fluuios nec credidit ultra
Eſſe, ſed hic finem cuncti ſibi fecerat orbis.
Iam noua ſceptra gerunt Regesq; ducesq; Catai,
Regnaq; iam populi nuper ſibi celſa Charain
Extollunt, quæ ſine latent dominata per arua.
quid Mangos referam, quid gentes ſolis Eoi.
Et matutino quę cingitur India fluctu
Altior, & pluuios quæ ſe protendit ad auſtros.

Extra eoa patens medio iacet Inſula ponto
Magna minorq; maris quæ iungitur æquore Iaua
Extremasq; ultra terras ſecat unda Zypangri.
Auſa etiam Æthiopum terras luſtrare carinis
Turba Tagi, & ſalſis confiſus Portugal undis,
Heſperiosq; ſinus auris intrare ſecundis,
Et ſupra Æthiopas, ſupraq; Menuthida celſam
Quærere nigrantes populos, obſcuraq; fama
Nomina terrarum Phœbeis cognita flammis,
Æthiopasq; alios, & capri ſubdita ſtellis
Flataq; ſub uentis procul hinc auſtralibus arua.
Antipodasq; noti ſpectantes lumina circum,
Arcanumq; polum noſtroq; incognita uiſu
Sydera ſub pedibus ſtygioq; micantia regi.
Caſpia non gelidis ſtant marmora iuncta procellis,
Praſſia Cattigerę non amplius æquora rupes
Continua ſectas ponti tellure per undas
Iungit, ut antiquis quondam male prodidit error.
Ætatis melior dedit experientia noſtræ,
quæ Cœli medio conſiſtit in aere, terram.
Hæc cecini breuius forſan maiora daturus,
Si mihi ſi fuerint palatia plena fauoris.
Mitia ſi noſtræ te feceris otia muſæ.
Candide regnator Latii gentisq; togatæ,
Cui paret doctis celebris Ferraria muſis,
Subditaq; imperio regitur Phaetondidos undæ
Vbere non aruis tellus ceſſura latinis.
Vatis Cumææ Dii dent & Neſtoris annos,
Di regimen fœlix tibi dent curſusq; ſecundos,
Diq; diu ſatiant urbes populoſq; gubernes.

Dionyſii

DIONYSII LYBICI DESCRIPTIO
Orbis habitabilis, A S. Lemnio Rheto nuper tranſlata.

PRincipio terras & aquoſi littora ponti,
Et fluuios populoſq; canam, & cum mœnibus urbes,
Mox etiam oceani fluctus atq; æquora circum.
Tota uelut magno tellus iacet inſula ponto.
Ambitæq; ſinus circundant littora terræ.
Illa ſed immenſa eſt mediis ſuper æquoris undis.
Aethere qua pendet pariter circumfluus humor.
Orbis ubiq; ſui non eſt tamen ambitus illi,
Sicubi inacceſſas tellus quoq; præbet arenas.
Quaq; patet Phœbi ſiccis uia torrida flammis,
Parte ſui magis hac tenuis ſe reddit acutam.
Tota nec ipſa quidem eſt circum circaq; rotunda.
Verſus iter ſolis tendens arctatur utrinq;.
Et ſimilis fundæ media protenditur unda.
Sit licet una, tamen ternis dant partibus unam.
Primaq; arenoſis nimium ſitit Aphrica campis.
Poſt Aſia, & gelidas Europa madeſcit ad arctos.
Europam à Lybicis limes qui ſeparat oris
Tendit in obliquum ductus ſub tramite curuo
Occiduæ Gades, Pharii ſimul oſtia Nili.
Qua Peluſiacas ſepteno gurgite ripas
Atterit, & pelago fluuius premit arua ſonanti,
Donec in æquoreis defeſſus mergitur undis.
Qua patet Aegypti poſtremus ab ore receſſus.
Niliacuſq; ſuo confunditur æquore fluctus,
Laudat Amyclei templum quoq; fama Canopi.

Europa hinc Aſia Tanai diſiungitur amni.
Qui per Sarmaticas fugiens delabitur oras,
Irrigat & Scyticos reſonanti flumine campos,
Diuiſoq; petit tunc ore Mœotidos æquor.
Alta Lycaoniis loquitur quem fama ſub urſis,
Ad boream Tanais, ſed & Helleſpontus ad auſtros
Diuidit, & medio conſiſtit in æquore limes.
At procul extremus ſe tendit ad oſtia Nili
Terminus, & propius calidum declinat in axem.
Sunt quoq; qui terrę diſiungunt limite partes.
Vltimus eſt orę protenſus & Aſidos iſthmus.
Alluit Euxinus ſinus hinc, ſed Caſpius illinc.
Europæ atq; Aſiæ finem dixere priores.
Qua Phaſis fluctus, qua fluctus uoluit Araxes.
Rurſus ab Arrabiæ fœlicis, & Iſidos undis.
Longior eſt iſthmus ſed magnę terminus oræ,
Qui dirimit Lybicos agros Aſiatide terra.
Hæc de limitibus ueterum docuere camenę.
Qualibet oceanus undarum mole perennis.
Labitur & fluctus ſemper ſequiturq; fugitq;.
Hac illac rapitur fluitantis & æquoris unda.
Et maria oceani magnas obeuntia terras.
Qui licet eſt unus uario ſed nomine lætus
Multarum decus & titulos hic iactat aquarum.
Namq; ſub occiduo qua littora ſole tepeſcunt,
Et loca quę Zephyris agitantur proxima uentis,
Alluit Oceanus tepidis Atlanticus undis.
Qua ſuperas niuibus Scythias ſeptemq; triones
Inuaſit Boreas, ubi ſæuis horrida campis,
Et gens Marte furens Arimaſpi bellica pubes.

Dicitur eſſe fero concretus frigore pontus.
Qua gelidas Algor reddit Saturnius undas;
Mortuus hic glatiale liquor quoq; dicitur æquor.
Quippe auerſus equos ſcyticis ſol tendit ab aruis,
Tardius iſtius luceſcit & æquoris oræ,
Nubibus Aſſiduis denſoq; ſub aere Phœbus
Conditur umbrarum tenebris archatus iniquis.
Vnde diem primum reuehit mortalibus agris,
Indicus oceanus fluctu ferueſcit eoo.
Et mare Erythræis prope rubrum funditur undis.
Aethiopumq; ſinus circumfluit arua ſub auſtris.
Hic deſerta iacent,& non habitabilis orbis
Planities ſiccis nunq̃ non arida glebis,
Vſtaq; ſub calidis ardeſcunt ſolibus arua.
Sic totam oceanus circumdedit undiq; terram
Tot populos arcens tot circum littora gentes.
Tot pariter uario ſortitur nomina fluctu.
Inde ſinus ductos eructat in ęquoris undas,
Qui maris immenſi tum parte feruntur utraq;.
Exigui plures quatuor ſed gurgite magno.
Diuerſaq; rigant madidos aſpergine portus.
Primus ab Heſperiis infunditur ęquoris alueis,
Qui Lybicis actus Pamphylidos alluit oras.
Deinde alius qui Sarmaticis infuſus arenis.
Et reliquos inter fama ſupereminet omnes,
Non longo ſcyticos ambit licet æquore campos.
Hic fertur ualidis Boreæ ſuper arua procellis
Sparſus ab arctoo concretis frigore lymphis.
Hoc ſinus excelſis demiſſum fluctibus æquor
Caſpius admittit fluuioq; ſuperbit aquarum.

Huic maris Hircani nomen fecere poetæ.
Tum duo de Lybica decurrunt æquora meta.
Qua ſol flagrantes medius tranſcendit ad axes.
Quorum alter tamen inferior ſublimior alter
Perſica compulſus ſpumeſcit littora circum
Caſpius aduerſus ſuper hunc circumfluit humor,
Arrabicusq; ſinus reſonans prope perſidas undas,
Longius ad pluuios tamen ille refunditur auſtros.
Longius Euxini tendunt uada liuida ponti,
Qua nimium ſæuis boreas circumſtrepit armis.
Hęc adeo mediis clauduntur & æquora terris
Et maiore natant circum ſua littora motu.
Quin his plura breues arcent anguſta meatus.
Iam maris Heſperii fluxus tractusq; recuruos,
Occiduumq; canam ſub amaro gurgite littus.
Qui ſinibus curuis fluitat pelagoq; reflexo.
Diuerſas liquidis oras interluit undis.
Hic uirides circum delabitur ęquore terras,
Illic radices montis proiectaq; ſaxa
Radit, & æquoreas collectim proiicit algas.
Mœniaq; undoſus interdum præfluit alta,
Vnde procelloſa ſpumant aſpergine cautes.
Vos mare difficilesq; uias mihi dicite muſæ
Dicite carminibus, gaudetis carmine muſæ.
Principio heſperiis freta dicite concita uentis.
Splendida ſurgentes ubi lambunt aſtra columnæ,
Et poſtrema ducis porrecta eſt Herculis ora.
Dorica ad extremas hęc ſtant miracula Gades.
Atlantisq; meant ſuper æthera uertice celſo.
Aeneus hic etiam nubes ſuperare coloſſus

Contendit, pariter caput inter ſydera condit.
Hic ſinus eſt primum ſubeuntis Ibericus undę,
Qui tenet Europæ uix littora prima ſequutus.
Incipit hic etiam Lybiæ contraria tellus.
Quas inter medius ſinus influit ęquore curuo.
Hinc atq; hinc cœlo ſurgit porrecta columna.
Hæc Europęas ſic illa lybiſtidas oras
Spectat, & ambarum latus arcet utrunq; metallis.
Excipit ęquorea ſinus hunc prope Celticus unda,
Candida Maſſyliæ ſpernunt ubi mœnia fluctus,
Et tutum nautis tellus facit hoſpita portum.
Dehinc aqua confundit uicina Lygiſtias ęquor.
Hic Itali pingues exercent uomere campos,
Atq; pręmunt cultas lętæ telluris arenas.
Auſonii fortes clarum genus ab Ioue ſummo.
Maxima gens bello ſemper dominatur, & armis
Diuerſas magni terras circumſonat orbis.
Auſoniæ tellus boreali exordia uento
Sumit, & ad Zancles iſthmo protenditur undas.
Candida Trinacrias rident ubi ſaxa procellas
Saxa freto ſiculo nunquam conceſſa moueri,
Corſica dehinc ſalſos moto capit æquore fluctus,
Hunc ſuper inde ſinus Sardous amarior unda
Rauca ſonans altos Tyrſenidos implicat æſtus.
Verſus aquas Auſtri Thyrhenum labitur æquor,
Sed matutino ſolis rutilantis ab ortu
Prętupto ſiculum incumbens mare fluctuat æſtu,
Littoraq; undoſi premit inferiora pachyni.
Porrigiturq; ſinu, qua currit in æquora rupes
Creſſa ſalis tumida dans murmur adeſa ſub unda.

Et qua Gortynæ ſurgunt & mœnia Phæſti,
Illa ſolo ſacro cliuis hæc condita celſis.
Lanigeræ pecudis referunt in uertice frontem,
Arietis hæc igitur dixere cacumina Graii.
Atq; ſinus Calabri petit hinc & Iapygos oras
Adrias emiſſo fluxu qua panditur unda
Et boream uerſus defertur flamine uenti,
Inde ſub occiduos refluit porrecta receſſus,
Ionios fluctus hunc dicit & accola pontum.
Porrigit & binas circum ſua littora terras.
Ad latus ingreſſo dextrum patet illyris ora
Dalmatici ſuper hanc agri campiq; iacentes.
Quos arat inſani bello gens feruida martis.
A læua Auſonidum uaſtus protenditur iſthmus,
Qui latus effuſe ſpargens excurrit utrunq;
Hinc atq; hinc ternis circumfluus amphitritis
Adriados, Siculæ, & Thyrſenidos æquore ſalſo.
Quodlibet aduerſo recipit conamine flatus,
Tyrrhenum Zephyros, Euros amat Adria uentos,
Sicanum pluuiis ſemper iactatur ab auſtris.
Hic ſupra Siculas feruescunt æquora terras
Concita per littus Lybiæ ſirtesq; malignas.
Altera plus calidum diffuſa liqueſcit ad eurum,
Altera arenoſo ſe continet arcta meatu,
Interiorq; notos pelago petit & fugit Euros,
Excipit & longe uenientes æquore fluctus,
Hei mihi quo gemitu reboant ſub gurgite ſyrtes,
Montibus è ſiculis Crete deuoluitur æſtus,
Et procul auroram uerſus Nabathæaq; regna
Spumiferam uſq; fluens pelago Salmonida rupem,

Solis equos Cretæ mons hic proſpectat eoos.
Bina etiam ulterius horreſcunt ęquora uentis
Iſmarici Boreæ furioſis flatibus acta,
Cuius deſcendunt recto ſpiramina tractu.
Illa ſed oppoſitæ ſpumeſcunt marginis unda.
Tum pharia a nautis dicuntur & æquora prima
Porrecta ad Caſii poſtrema cacumina montis,
Altera ſidonias torquent ad littus arenas
Per nitidę terrę curuos infuſa receſſus.
Frugiferasq; abeunt Cilicum pulſata ſub oras.
Vrbis & hinc Iſſi labens prope mœnia celſa
Iſſicus ipſe ſinus gelidas Aquilonis ad auras
Vergit in immenſum fluctu curuoq; meatu.
Nam prope iam Cilicum tenebroſo limite terræ
Ceſſat,ubi torto flexu demittitur æquor,
Irrigat & ſalſum maris hic aſpergine littus,
Qua Zephyri molles & ſpirant leniter auræ.
Ceu draco curuato maiora uolumina tergo
Serpit,& ardentes oculos & lumina toruus
Sanguinolenta pedem lento facit agmine ſerpens.
Quo ueniente ſimul montes tum mole premuntur.
Sic quoq; curua ſinus torquetur in æquora fuſus.
Hinc atq; hinc feſſas oneroſa fluenta ſub undas
Accipit immittens uicinis hoſtia campis.
Huius & obiectum Pamphylius accola circum
Rura colit,contra patrio iacet inſula fluctu
Tenſa Chelidoniis extrema ſub æquora pratis.
Vltimus ad Zephyros procul hinc procurrit amœnos
Terminus,& longe ſignat Patareida rupem.
Inde plagas uerſus gelidas ſeptemq; triones

Aſpice quàm latus ſimul hic Aegeus inundet
Pontus, & obiectæ diuiſum margine terræ
Rumpat aquas Sporadum reſonanti murmure littus.
Tales nulla quidem tam commouet alta procellas
Vnda maris tanto ſonitu fluctuq; ſtrepenti.
Vltimus ad Tenedon producitur æquore limes,
Hic ſinus immenſas Aegeus terminat undas.
Altera pars maris hinc fluctu premit imbron aquoſam.
Vnde fretum reſonans anguſto labitur ore,
Totius eſt intra ſpumoſa propontidis arua
Qua boream ſpectat, ſuper hanc immania gentes.
Rura tenent Aſię Lybicos porrecta ſub auſtros.
Amplus ubi uiridis terræ prętenditur iſthmus.
Poſt hanc Threitiis ferueſcit boſphorus undis,
Arctaq; uentoſis hic porrigit oſtia uelis.
Hoc innare fretum iuſſu Iunonis iniquæ
Bucula ſuſtinuit quondam quoq; flebilis Ino.
Quo non ulla fretum circumfluit arctius unda,
Illa ſonat magnæ terræ quacunq; per oras.
Aſpera Cyaneas ubi fama per æquora petras
Errantes circum ſæuo cum murmure fluctus
In ſeſe ferri, ſpumareq; ſaxa per altum.
Ex hoc immiſſus ſpatioſo gurgite pontus
Rauca ſonans tumido fluctu prope tendit aquarum
Auroram uerſus roſei quoq; ſolis ad ortus.
Cuius in obliquos procurrunt littora flexus,
Qua ſpectat boream, phœbum qua ſpectat eoum.
Iam duo de medio ſurgunt iuga littore ponti.
Hoc ſublime notis uentis dixere Carambin.
Illud in Europæ terris Aquilonis ad auras

Arietis undoſæ rupis uocat accola frontem.
Hæc aduerſa ſibi recto ſub limite ſurgunt.
Contiguo tamen hæc non ſunt ſibi proxima cliuo.
Sed tanto diſtant undoſa per æquora curſu,
Quantum oneroſa poteſt ternis innare diebus
Nauis,& in uiridi ſecta trabe currere ponto.
Hic bimaris ponti iuncta æquora bina uideres,
Et ueluti curuus neruo cum tenditur arcus.
Porrigitur curuatq; ſinus ſua littora circum,
Terminus hinc atq; hinc nerui, ſit dextera ponti,
Qui tamen è cliuis ducatur tramite recto.
Littore de medio eſt ponti porrecta Carambis.
Signati tamen hęc iacet extra limitis oras,
Et ſpectat gelidi niueas Aquilonis arenas.
Vtq; mare eſt dextra ſic æquora curua ſiniſtra,
Quę duplici flexu curuantur,ut arcus habena
Flectitur,& ualido deducit cornua neruo.
Poſt etiam ad boream Mæotidos unda paludis
Labitur effuſo ſinuoſa per ęquora ſtagno.
Torta Scythę degunt gelidi ſua prædia circum,
Et brumale lacus captant in margine frigus,
Gens populoſa niues glatialibus accolit aruis.
Hi ponti matrem dicunt Mæotidos undam.
Vnde ſonans magnus numeroſo gurgite fluctus
Labitur in latum uicina ſub æquora pontum.
Tot bene cimmerius demittit boſphorus undas.
Quem prope cimmeriis habitat gens maxima campis,
Quę pede ſub gelido tauri male friget in agris.
Sic Amphitrites ambit circumfluus humor,
Cœrulei oceani talis quoq; forma per undas.

Iamq̄ canam terras, ſpetiemq́; habitabilis orbis.
Singula quo poſſis doctis memoraſſe camenis
quamlibet ipſe minus peraratas uideris oras.
Hinc tibi magna ſimul ueniet reuerentia quondam,
Surget & huius honor clarus, nomenq́;, decusq́;.
Si bene rettuleris terras alienaq́; rura.
Dum tibi qui neſcit narrantis pendet ab ore.
Omnia cum facilis facunda dixeris arte.
Iam Lybię calidos humus inclinata ſub auſtros,
Atq; Euri flatus porrecta receſſit Eoos.
Qualis inæquali eſt laterum diſcrimine menſa.
Principio occiduis extendit Gadibus arua,
Oceani tepidas qua ſe cuneata ſub undas
Porrigit extremo maris hic protenſa receſſu.
Latior Arrabicum limes procurrit in æquor
Hic ubi non æquis habitant ſub ſolibus agros
Aethiopes nigri, quos iuxta littus Erembi
Saxaq́; dura tenent nudi ſub rupibus altis.
Sic ſpatia eſſe huius narrant æqualia tergo
Pardalidos, cuius ſicca eſt atq; arrida pellis
Tincta nigræ paſſim maculoſo tegmine ſquamæ.
Aſpera terra illic, ſiccis quoq; torrida glebis.
Aſt hinc extremæ gentes in littore curuo
Rura colunt altis prope culmina nota columnis.
qua ſeges & fructus Mauruſidos eminet oræ.
Hos ultra Nomadum retinent immania gentes
Arua, Maſæſylii qua tondent gramina campis,
Et pecora effuſis paſcun Maſylees in agris
Cum pueris pariter quærentes paſcua bubus.
Aut uaria cingunt uirides indagine per colles,

Raraq; deſertis extendunt retia ſyluis.
Dum male agunt prædas timidi ſub luſtra ferarum,
Atq; dapes miſere uenantur ſola per arua.
Non illis circum glebas proſcindit aratrum,
Nec longi per agros ducuntur uomere ſulci.
Non iucunda rota eſt non axis plauſtra ſonantis.
Nulla boum redeunt illis armenta, nec agris
Mugitus tollunt ad candida tecta regreſſa.
Sed paſſim ſyluis errant de more ferarum.
Ignari curua ſegetes incidere falce,
Plenaq; fœcundas deferre ſub horrea meſſes.
Hos contra laterum obiectu Carthago ſub alto
Includit portum ſtatio gratiſſima claſſis.
Carthago quondam Tyriis habitata colonis,
Carthago Lybicas celeberrima fama per oras.
Quę metata bouis tergo ſua mœnia cinxit.
Nec procul inde citos deuoluit in æquore fluctus
Sirtis aqua breuior. poſt hanc quoq; maior Eoæ
Inclinata plagę ſyrtis grauioribus undis
Feruida profluuiis pelagi crebraq; procella.
Hinc mare Tyrrenum, feruent & concita uentis
Aequora. iamq; æſtu fluxuq; tumeſcit aquoſa
Syrtis, mox iterum decreſcens aret utrinq;.
Sæpe aliquis ſiccis hic puppe cucurrit arenis.
Quas inter medio ſunt condita mœnia campo,
Mœnia, ceu perhibent, formoſa Neapolis urbis.
Hic ubi Lotophagis habitatur candida terra;
Iuris & hoſpitii celebratur fama per oras.
Venerat huc quondam uariis erroribus actus
Aequore claſſe ſecans procul ærumnoſus Vlyſſes.

Cuius in aduerſis notuit prudentia rebus.
Iam quoq; in his ſpatiis deſerta palatia cernas,
Et quondam celſis Naſamonum turribus arces,
Quos poſt Auſonidum uirtus bene contudit haſta.
Auerſusq; oculos tenuit tum Iuppiter Ammon.
Hos contra Asbyſtæ mediis uerſantur in aruis.
Hic Lybici ſacra templa dei celebrantur arenis.
Cyrenesq; ager hinc magnum generator equorum
Vrbis, Amyclææ quę uenit origine gentis.
Hic prope Marmaridę ſuccedunt Iſidos oræ.
Getuliq; tenent Lybiæ tum deſuper arua.
Altera rura colunt tamen his uicina Nigretes.
Poſt etiam iuxta hos habitat Phauruſia proles.
Quorum lata ſuper ſiccis Garamentes arenis
Rura premunt uaſti ſyluis gens maxima campi.
Extremi Aethiopes terrę ſeceſſibus errant.
Eſt nemus adiunctum ſyluis peregrinaq; tempe,
Hoc prope ad Oceanum flueſcit & ultima cerne.
Tum quoq; feruenti Blemiis à ſole peruſtis
Montibus excelſis lapidoſa cacumina ſurgunt.
Vnde fluunt pinguis ſtagnantia flumina Nili,
E Lybia uerſus terras proſerpit eoas,
Syris ab Aethiopum fluuius quoq; gente uocatus,
Accola ſed Nili fecit mutata ſyenes
Nomina. Deinde trahit fluctus Aquilonis in auras.
Mox quoq; diuerſis hinc illinc ſpargitur undis,
Hoſtiaq; emiſſus ſeptena ſub ęquora mergit.
Irrigat ęgypti fœcundo gurgite campos.
Quo non uſquam alius maiori uoluitur unda,
Nec tam fœtifero pingueſcit paſcua limo.

Nec tanto ditat florentes ubere glebas.
Hic etiam dirimit lybicas aſiatide terras.
Ad lybicos lybiam, Nabatheos aſida uentos.
Accolit hunc ripis rerum gens maxima fama.
Quæ docuiſſe uias, & mores prima dediſſe
Dicitur, & leges uitam monſtraſſe colendi.
Primaq; dulce iugo tauri tentauit aratrum.
Et ductis per agros commiſit ſemina ſulcis.
Hæc dimenſa polos radiis tum prodidit orbem.
Auſaq; prima ſua ſtellas percurrere uirga,
Obliquasq; uias ſolis curuosq; meatus
Extulit ingenii cœli ſub ſydus acumen.
Huius fert animus fines deſcribere terræ,
Et non ignotæ telluris dicere formam.
Non eſt exiguæ laudis nec carminis illa.
Nec paruas immenſa iugis extenditur oras.
Verum alias inter fœlitia paſcua bubus.
Præbet agris uber, latis & florida pratis.
Deniq; læta ſuis diteſcunt omnia campis.
Forma tamen latera hic circum tria magna cucurrit
Amplius ad boream proceſſit littora circum.
Sed latus auroræ rutilantes ſpectat acutum
Luce faces tractum circa iuga celſa Syenes.
quod montana iugis præruptaq; claudit utrinq;
Condenſo nemorum munita cacumine ſylua.
Vnde iocoſe tuo deſcendis flumine Nile.
Huius rura colunt plures opibusq; ſuperbi.
Et qui niliacæ clariſſima mœnia Thebes
Thebes antiquę, centum quæ condita portis.
Rauca ſonans matrem Memnon ubi mane, ſalutat,

Cum ſurgit roſeis aurora inuecta quadrigis
quiq; colunt inter medias Heptopolin oras.
quiq; notos uerſus ſub aquoſo littore ponti
Aequoreis habitant ſinibus uicina per arua.
quę protenduntur Sebronidas uſq; paludes.
Huius & ad Zephyros urbs eſt celeberrima uentos
Dicta Pelethronii quondam cognomine regis.
Celſa Sinopitæ Iouis eſt ubi condita ſedes.
Atq; auro radiant pretioſa palatia templi.
Non equidem in terris uideas diuinius illo,
Clarius antiqua nec religione deorum.
Diuitiis ue aliam cernas maioribus urbem.
Hic etiam ſpeculæ Pallenidos Idotheææ
Viſuntur. poſthanc tepidas orientis ad oras
Niliati fluctus iuxta Caſiotida petram.
Peluſii gens Priſca probat ſibi Peleos arces.
Peluſii docti celeres agitare carinas.
quos tamen ad Lybicas iam non numeramus arenas,
Auroram uerſus habitant ſub mœnibus urbes,
Qua fluit immenſus ſepteno uortice Nilus.
Præterea Lybiæ plures hæc rura frequentant.
Oceani calcant qui littora curua uadoſi,
Et quos in mediis alit ingens Aphrica terris.
Quiq; lacus circa & Tritonidos arua paludis.
quæ diffuſa ſinus longa ſub margine curuat,
Et medium Lybiæ notis prope terminat undis.
His patet ergo tibi nunc Aphrica tota figuris.
Quinetiam Europæ forma ſignata recepta
Noſſe potes forſan ſi tu dignaberis arua,
Et didiciſſe plagas, nec te celabimus unquam.

Eſt eadem gelidas niſi quod ſe uertit ad arctos.
Atq; iterum terras uerſus ſic tendit Eoas.
Vt Lybiæ eſt etiam periturus terminus orę,
quæ nebula cœli pluuioq; madeſcit ab auſtro.
Vtraq; poſtrema pariter ueſtigia meta
Linquit ad Auroram porrecta ſub Aſidos arua.
Illa notos petit, hęc Boream. ſi feceris unam
Has ambas terram, nimirum nota figura
Illa foret coui partes æquata ſub ipſas.
Altera ſub Zephyros, Euros petit altera uentos.
Proxima quæ coris cuneatum tendit acumen,
Altera lata ſubit medias orientis in oras.
Ambarum tales ſi noueris eſſe meatus
Terrarum, facilis tibi tandem Europa patebit.
Angulus eſt huius toto poſtremus in orbe,
Hic ubi ſumma petunt ſurgentes aſtra columnę,
Quem colit ad fluuii ripas gens fortis Iberi.
Tenditur in longum uarias porrecta ſub oras
qua Boreale ſalum gelidis effunditur undis.
Littora ubi oceani uertunt extrema Britanni,
Et Germana ferox bello gens dedita Martis,
Candida cui facies & candida membra niteſcunt.
quæ nemora Hercyniæ ſyluæ ſaltusq; pererrat.
Hæc ſed terra bouis reddit ſub imagine tergum.
Montibus hos iuxta ſurgunt iuga Pyrennæa.
Hinc quoq; Celtarum ſublata palatia fumant.
Qua rigat Eridanus peramœno flumine prata.
Hic ubi deſertæ per amica ſilentia Noctis
Heliades quondam deflerunt fata ſorores
Lugentes ripis lapſum Phaetonta ſub altis.

Iam quoq; populea nati ſub fronde ſedentes
Celtarum lachrymas, radiantis & arbore ſtillas
Electri carpunt aurum ſimulante colore.
Poſt hunc Hetruſcæ ſedes campiq; patentes,
Aruaq; floreſcunt circum tyrſenidos oræ.
Huius ad auroræ radios roſeasq; quadrigas
Incipiunt alpes partesq; uidentur in omnes.
Quarum de medio decurrunt flumina Rheni,
Et tandem celerant Borealis in æquoris undas.
Poſt Rhenum deinceps oritur ſub montibus Iſter.
Iſter aqua celebris reſonans orientis ad oras.
Ore euxine tuo gelidis confunditur undis.
Hic euxine tuum ſpumas eructat in æquor.
Hoſtia qua Peuce deuoluit littora circum
Quina ſonans raucum pariter fit murmur aquarum.
Huius & ad boream latis gens maxima campis
Ordine tecta colens diuerſa per arua domorum
Hoſtia ad ima ſacræ mæotidos uſq; paludis.
Germani, gelidiq; aſper tum ſarmata ruris,
Et durus geticæ populus qui præſidet oræ,
Baſtarnæq; feri, daciq; patentibus aruis,
Atq; alacres iuxta montes & littus Alani.
Quiq; colunt Leucam curſumq; immanis Achyllis
Taurica gens arcto ſed longo margine ducta,
Et ſcytici ſimul hinc porrecta ſub hoſtia ſtagni.
Hos ſuper aptus equis campus protenſus alanis.
Rura melanchlœni uertunt hæc dura ligone,
Et quæ mulget equos gens hoc quoq; nomine dicta.
Neuriq;, hippopodesq; citi pictiq; agathyrſi.
Quiq; niues calcant & roſcida rura geloni;

Frigida

Frigida qua terras rigat unda Boryſthenis amnis
Donec in Euxini delabitur æquora ponti,
Arietis aduerſa ſub fronte minantis in altum
Cyaneas contra directo tramite petras.
Illic Panticapæ fluuii, Aldiſciq; liquores
Murmura ſe iuncti Riphęis montibus ædunt,
Quaq; ſuos uoluunt fluctus glatiale ſub æquor.
Diuitis Electri grato ſplendore colores,
Ceu radiat fulgor naſcentis cornua Phœbes.
Nec procul hinc uideas nitidas Adamantis arenas,
Qui legitur circum duris gelidisq; Agathyrſis.
Tot tibi littus arant gentes Aquilonis ad auras.
Qua ſpumoſus aquis fluuius reſonantibus Iſter
Labitur, & pelago tandem miſcetur amaro.
Ad latus inde noti fortes in prœlia Rheti,
Quiq; tenent muris hinc Norica mœnia tutis
Pannoniiq; uiri Myſſiq; Aquilonis ad axem
Exteriore ſolo quam ſint ſua Thracibus arua.
Quin ipſi Thraces diffuſa per æquora campi
Littus arant illi glatiale propontidis undæ.
Hi ſuper anguſta proſcindunt iugera terra,
Velox Argolicæ qua pontus fluctuat Helles
Atq; alii iuxta littus feruentis arenæ,
Qua gemit Aegęi reſonantibus unda procellis.
Hic ubi mellilegæ pallenes ſaxa ſub ipſa
Naſcitur Aſterius claro fulgore lapillus.
Nam uelut aſtra nitet flammas imitatus Eoas,
Vtq; lucerna micans rutilantibus ignibus ardet.
Tot populi degunt Iſtri inter flumina nota.
Iamq; alios tractus Europę aliosq; meatus

Aſpice, quàm ſeſe triplici de littore tollant
Vſq; ſub auroræ protenſi luminis ortus.
Primus ad oceanum tepidis habitatur Iberis.
Deinde etiam qui urbes & Achaica rura coercet.
Tertius Auſoniis dudum ſe ſuſtulit armis.
Sed tamen extremus claris ſe iactat Iberis,
Heſperus oceanus qua littora proxima radit.
Atq; Alybe extrema famoſa columna ſub ora.
Erigitur ſummum caput inter nubila condens.
Fertilis eſt infra campis Tarteſus amœnis.
Et Pyrenæis Celtę ſub montibus imas
Circa radices habitant. Dehinc Auſonis ura
Porrigitur medio Europæ ſub limite terræ.
Hinc Hiſpanus habet, illinc & Achaicus arua.
Ambarum hęc ſpatia eſt inter ditiſſima tellus,
Quam medii longo diſiungunt tramite montes;
Addita directe ueluti cum metat amuſſis.
Palladis haud ſacra quicumq; peritus in arte
Hoc opus hoc ingens naturæ carperet ullus,
Hunc Appeninum dicunt cognomine montem.
Ille niues canis condenſas Alpibus ortus
Spumeſcente freto ſiculas procurrit in undas.
Hunc circa innumeræ gentes quoq; rura frequentant.
Quas tibi nunc omnes & quo licet ordine dicam.
Principio latus occiduum Zephyritidos oræ
A Borea ſurgens Thyrhenis imminet aruis,
Thuſcus arat, poſt hunc gens hic antiqua pelaſgum,
Quondam Cyllene Heſperium quæ uenit ad æquor,
Hic inter latios poſuerunt mœnia Thuſcos.
Hinc iuxta celebres habitant quoq; rura Latini

Florida prata roſis & amœna uireta colentes.
Inter quæ liquidus leni fluit agmine Tybris,
Et uitreos uoluit uicina ſub æquora fluctus
Heſperidum Tybris fluuius regnator aquarum,
Tybris amœnus aquis, Tybris pulcherrimus amnis
Per mediam ſerpit lętanti flumine Romam.
Quę rerum domina eſt orbiſq; ſuperba uoluptas,
Diues opum mundi dignata potenter habenis.
Romulidumq; lares, & ſedes inclyta regum,
Vrbibus & mater cunctis opulenta per orbem.
Regificuſq; Thronus populis, ſoliumq; potentum.
Et prope campanis agri campiq; patentes,
Aruaq; tum ſacro rident fœlicia Bacho.
Hic ubi Parthenopes caſtæ ſacra templa maniplis
Spicarum denſis, ſertoq; reuincta recenti,
Quam ſibi pontus aquis gremioq; recepit amantis.
Hinc procul ad pluuios auris feruentibus auſtros
Sirenum ſupra ſcopulos ſirenidos undæ
Et picentini ſilari petit æquora flumen.
Poſt quoq; Lucanus, tenet & poſt Brutius arua.
Qui terras habitant porrectaq; rupe ſub alta
Rura, extenſa illis ſiquidem arua huc uſq; recedunt.
Mox etiam ad Boream ſpumoſæ aſpergine cautes,
Et Zephyri ſublime apparet in arce cacumen.
Sub quo Naritii poſuerunt mœnia Locri,
Qui quondam Auſonios profuga cum coniuge portus
Intrarunt ratibus, qui iam quoq; curua frequentant
Littora, qua pelago ſe miſcet liquor Halecis.
Deinde ſecat Græcas populus Metapontius undas
Et prope formoſæ tolluntur culta Crotonis,

Quæ quondam pulſis habitantur mœnia Graiis.
Qua ſibi confuſum rigat Aeſarus æquor amœnus.
Præterea celſis ſe diua Lacinia templis
Tollit,ubi montis pendentia ſaxa uideres.
Illic & Sibaris crudelia funera deflens
Infœlix queritur ciues atq; aſpera fata,
Cultoresq; ſuos bello cecidiſſe ſuperbo.
Qui fecere manu pugnas ſine more furentes.
Muneraq; Alphæus celebrabat Olympica ludis,
Mœnia cum Sybaris fuerant exempla pelaſgis
Luxuriæ largas Iouis indignantis habenas.
Et celeres Marſi,& iuxta æquora molle Tarentum
Fortis Amyclæo quæ quondam condita Marte;
Quæq; Therapneis urbs eſt habitata colonis.
Quiq; colunt pinguis telluris Iapyges agros,
Vnde Hyrium uſq; petunt & Iapygis æquora circum.
Qua flectit ſalſas iuxta uagus Adria ſpumas
Ad faciles tortus uicini littoris undas,
Confuſusq; ſuis Aquileion irrigat æquor
Fluxibus,Hic celebris Tergeſtum condita ſedes,
Quæq; Tegeſtræis extremo lympha receſſu
Lympha maris cani prope fluctuat æquore curuo.
Auſonias habitant adeo tot littore gentes
Oras, Auſonios & amœna roſeta per agros.
Hinc quoq; ad auroram deflectit in æquore curſum,
Litoraq; aduerſus porrecta Liburnica radit
Ruſq; Hyllæorum,munitaq; mœnia circum
Quæcunq; Auſonium ſimul inclinata ſub Iſthmum
Italicas ſuperis undis uertuntur ad oras,
Quæ quoq; Bulineo ſuccedunt littore terræ.

Illyridos circum ſyluas incultaq; rura
Inuoluens curuo ſinuoſa uolumina ponto,
Quo ſimul immenſus ferueſcit ductus aquarum
Vſq; ad celſa iugis umbroſa cacumina montes,
Fulmine quod toties arſere Ceraunia dicta.
Quinetiam tumulum uideas hæc æquora circum
Armonies q; uiriq; ſimul Cadmeia buſta
Inclyta buſta ducum, quos candida fama ſequuta eſt.
Namq; ibi mutatę iam bina uolumina formę
Serpentes uirides repſerunt littoris ora.
Iſmeno tunc cum feſſi Venere ſenecta.
Hic aliud ſubito fatis apparuit ingens
Prodigium, conuerſi abiere in corpora ſaxi,
Defixęq; duæ ſteterunt in margine petræ,
Motaq; Cadmeis, fama eſt, concurrere ſaxis
Membra refert quoties rumor cultoribus arui
Crudelis patrię uentura pericula terræ.
Inde notos uerſus pinguis ſuper ardua Thraces
Oritiumq; ſolum primis eſt Græcia campis
Alta petens adeo bino circumdata fluctu.
Hinc ſiculis illinc Aegæis æſtuat undis.
Vnda tamen ualidos hic excipit utraq; uentos.
Heſperium fluxus, Zephyrum dixere, Sicanus,
Aegæus tepidos Euros Nabatheidas auras.
At Pelopos ſequitur mediis dehinc inſula pontis.
Quæ ſimilis platani folio, quod creſcit acutum.
Extrema ſiquidem conſtringitur Iſthmus in unda,
Arctior ad Boream preſſit ueſtigia terris
Hellados Aoniis pariter ſubnixus arenis.
Ambitus eſt illi curua latiſſimus ora.

Plurima ſed circum producit lingula fauces.
Vſq; frequens folium qui intercipit angulus æſtu.
Hinc atq; hinc liquidis hęc cingitur æquoris undis;
Et prætenta maris ſinibus ſe ſuſtinet alti.
Huius & ad Zephyros Triphyllidos arua coluntur.
Qua ſonat Alphæus fluuium pulcherrimus amnis
Ore Eurota tuo fluidis confuſus arenis.
Teq́; Alphæe ſuo rigat amne Meſenius alueus.
Emittunt Aſia pariter iucunda fluenta,
Leniter & ſerpunt ambo rorantibus undis.
Hic ſecat Eleos labenti flumine campos.
Ille Therapneos, Amyclæaq́; rura pererrat.
In mediis campis terræ,& conualle uirenti
Arcades Apidanes celſa ſub rupe Erymanthi.
Qua Crathisq́; Melasq́; fluens & aquoſus Iaon,
Antiquæ flammæ memoris Ladonis & amnis.
Argæiq́; colunt & arant prope rura Lacones.
Argæi auroram ſpectant, Atq; arua Laconum
Ad pluuios uergunt auſtros Tritonidos oræ.
Aequora bina fremunt magno cnm murmure circum,
Iſthmia ubi undoſo quoq; fluctu littora cingunt.
Hoc Ephyram contra Zephyri ſub mollibus auris,
Illud ad Eoi curſus radiantis habena
Feruet,& illud arant, dicuntq́; Saronidas undas.
Et qua mane uenit fœlix Hyperionis ortus
Infra Iſthmum circa pratis uiret Attica tellus.
Qua liquor Actęi memorandus fertur Iliſſi.
Vnde tulit raptam Boreas quondam Orithyan.
Sidoniis iuxta Bœotia rura colonis,
Aruaq́; Locrorum parnaſſi ſubdita cliuis.

Aemoniǫꝙ; plagæ,clarǫꝙ; pelaſgidos urbes,
Threitiusꝙ; Aemus,niuibusꝙ; cacumina cana.
Hunc contra Epirus qua parte Fauonius auras
Mittit,ubi ſyluæ nemorum Dodona choruſcæ
Chaoniis prætenta iugis & lata uiretis.
Hanc ſuper apparet furioſos uerſa ſub auſtros
Poſt altas celebris ſpeculas rupesꝙ; Aracynthi
Vndiꝙ; magna recens pictis Aetholia campis.
Qua diues uoluit nitidas Achelous arenas
Circum prata ſonans undis argenteus amnis
Littora curua petit tandem,gremioꝙ; receptus
Aequoris inſultans ſiculas perlabitur undas
Per medias,portu quas plurima rumpit amaro
Inſula,dum claras inuiſit Echinadas amni,
Celſa Cephallenum uicinaꝙ; mœnia ſurgunt,
quæ circum uario fluxu ſuper æquoris extant.
Hunc prope Apollineæ rident quoꝙ Phocidos arua,
Qua uenit & Titan,& uecta aurora quadriga,
Sed tamen ad Boream tum faucibus imminet atris,
Termopylisꝙ; patet Phocis ſub monte niuoſo,
Parnaſſiꝙ; iugis,medius quam prænatat humor
Deſcendens magno fluuio,& reſonantibus undis
Cephiſi. iuxta Pythonis odorifer agris
Tractus,ubi ſęui Delphynę terga draconis
Extendunt multis ſinuoſa uolumina ſquamis
Ad tripodas phœbi templo reuoluta ſub alto.
In quo ſæpe arcum fixit,poſuitꝙ; ſagittas,
Auratasꝙ; humeris ſibi dempſit Apollo pharetras.
Siue claro ſeu Mileti modo uenerat aruis
Adſit & ille mihi dexter faueatꝙ; canenti

Atq; idem extremo prorumpit in æquora fluctu.
Harum magna quidem tellus eſt marmora circum.
Qua maior ſimilisq; ſitum licet æquore toto
Inſula nulla iacet. iuxta quoq; tractus aquarum
Eſt alius circum complexus littore terras
Orchadas Amnitas contra, quibus undiq; ſacra
Concita ſacra Thyas peragit tibi fœmina Bache,
Bachaturq; hœderæ nigro redimita corymbo.
Nocte ſub obſcura ſonus undiq; uerberat auras.
Et ſtrepitum pulſuq; pedum tum curua reſultant
Littora, dum feſtas plaudunt tibi Bache choreas.
Non ſit Biſtonides Apſynthi littore Thraces
Clamoſum ingeminant ſic uocibus Eraphioten.
Non ſic cum pueris ad cęrula flumina Gangis
Indi epulasq; chorosq; ſacrant tibi Bache frementi.
Vt geminant illas mulieres Eue per oras.
Vlterius longe oceano ſi puppe ſecabis
Frigeſcente uiam, & tranſmiſeris ultima thules
Aequora Neptuni duris agitatus arenis.
Hic, ubi ſol gelidas propius tranſcendit ad urſas,
Nocte dieq; ſimul ſparguntur lumina terris,
Et iuga continuæ radiantur ſubdita luci.
Tunc ſiquidem Titan curuo uehit aſtra meatu,
Feruida cum flamma rutilanti ſigna rubeſcunt.
Et mox uertit iter flagranti lampade phœbus.
Ac nitidas recte radii inclinantur ad arctos.
Donec ad æthiopum longe iuga flexerit oras.
Mortalesq; rota procul actus adiuerit atros.
Pręterea ſi ſpumifera tum naue ſub urſa
Altas Oceani Scythici ſulcaueris undas,

Vlteriuſq; rates ad eoum uerteris æquor.
Inſula lucifero tollet ſeſe aurea fluctu.
Vnde rubent orti rutilantia lumina Solis,
Inde iterum prora calidos ſi flectis ad auſtros
Coliados contra gangetica culmina rupis,
Feruida continges immenſę littora terræ
Taprobanæ celebres ſpatioſę uectus in oras.
Quæ diues gignit nutrix elephantas eoos.
Quam ſuper & Titan, & Cancri ſigna rubeſcunt.
Cancer enim æthereo circum ſibi uoluitur orbe,
Et cœlo pariter rapitur ſublimis ab alto.
Vſq; adeo ſuper hanc ardeſcit in æthere cancer.
Inſula cincta mari magnis latiſſima campis
Taprobane ſinibus prętenditur æquoris altis.
Circum ſæua tenent immania littora cete,
Nutrit Erythreus quæ monſtra ſub æquore pontus,
Inſtar montis eunt ſummi reuoluta per undas.
Quorum terga rigent diris ingentia ſpinis,
Tergoraq; incuruus tractus nimis aſperat alta.
His quoq; prædones ſi quando per ęquora rapto
Puppibus errantes ſinuoſo gurgite celſis
Occurrere, fuga non eſt ſpes ulla ſalutis.
Nec phas eſt ulli fauces uitaſſe feroces,
Aut fugiſſe ſemel crudelia gutturis ora.
Panditur his ſiquidem mirando rictus hiatu.
Sæpe uiris una Neptuni belua dira
Sorpſit in abruptum baratri ceu gurgite claſſem.
Nec ſolum terris, ſed mille pericula ponto
Aſpera latroni ſit undiq; fata dedere.
Vlterius iacet hinc extra carmanida rupem

Regis Erythræi nimium celebrata ſepulchro.
Ogyris inde citis tum perſidos ora ſubibis
Aequoris ingreſſus ſalſam cum puppibus undam.
Atq; uiam inde ſecans aquilonibus ęquora uerſus
Aſpera, continges ſpumantibus Icaron undis
Icaron æquoream, Dictynnæ culta Dianæ
Hic micat ara deæ tauri ſub imagine ſacrę.
Quæ nidore frequens & mollis odore ſeuero
Relligione ſacra fumos exhalat acerbos.
Tauripoli templum iactat quoq; fama Dianæ.
Oceanus liquido tot continet ęquore terras,
Quæ circum celebres maiori littore feruent.
Innumerę'q; aliæ quas pagina noſtra reliquit.
At ſinus immenſis quaſdam Aphricus arcet arenis,
Quædam Aſię, quædam Europę ſub nomine dictæ.
Atq; aliæ circum fama numeroq; carentes
Salſi ſpumiferas hinc inde per æquoris undas.
Hæ circa oſtentant uariis habitata colonis
Mœnia, & eximios præbent ſub littore portus.
Illæ ſubnixæ ſubeunte crepidine celſæ
Semper inacceſſas nautis ac puppibus oras
Reddunt, ergo latent ignoto gurgite cinctæ.
Quas mihi parua nequit retuliſſe in carminę muſa
Cunctarumq; ſuo tot dicere nomina ponto.
Iamq; Aſiæ ſpeties terræq; utriuſq; figura
Pene refert galeæ ficta ſub imagine conum,
Ducta magis tamen extremas orientis ad undas
Vndiq; in eoos Aſiæ ultima terra receſſus
Porrigitur nimium Phœbo naſcente caleſcens.
Aethera pertingunt ubi nunc quoq; ſumma columnæ,

Quas

Quas quondam poſuit Thebanis ortus ab agris
Bachus ad extremum procul oceanum æquora iuxta.
Montibus Indorum qua iungitur ultima terra
Et flauas fluuius reſonans ubi candidus undas
Planitiem circa mouet, & rigat æquore campos,
Nyſſæusq; maris tum rauca fluenta fidinis
Immittit Ganges nitidas & uoluit arenas.
Sed nec tanta quidem eſt Aſiæ telluris arena,
Nec tam magnus erit ſpatioſis ambitus oris.
Nec ſpeties adeo ſimilis ſeu forma uidetur.
Europæ & Lybiæ pontus dominatur in undis
Vnus, at oceanis circumfluit Aſia multis,
Tres ſiquidem uario deflectit gurgite fluctus,
Spumoſosq; ſinus eructat ab æquore ternos,
Quos intra mittit littus telluris & arua.
Perſicon, Hyrcanionq;, Arabumq; ſub æquore celſo.
Sed duo uicinos nimium uertuntur ad auſtros.
Tertius ad Boream gelidasq; Aquilonis ad auras
Spectat, & Euxinis nondum conterminus undis
Parte Lybos ſeſe flatus inclinat in altos.
Quem circa innumeræ gentes quoq; rura frequentant.
Magna quidem tellus mediusq; interiacet Iſthmus,
Hinc atq; hinc adeo longis extenditur aruis.
Hinc fluit Euxinus, illinc & Caſpius humor.
Per medios orientis agros Aſiamq; per omnem
Serpit inextincto mons undiq; uertice celſo.
Producens frondes orſus Pamphyllide terra
Sole coloratos hinc uſq; recurrit ad Indos.
Interdum curuo tractu deflectitur ille,
Rectior interdum pariter ueſtigia preſſit.

Illum adeo dicunt claro cognomine taurum.
Nempe quod eſt inſtar tauri cliuoſus ubiq;.
Sublimisq; meat molliq; cacumine ſurgit.
Aſſiduis idem porrectus montibus uſq;,
Multaq; diuerſis oſtentat culmina terris.
Innumeri inde fluunt magno cum murmure fontes,
Et reſonant amnes montanaq; flumina circum,
Hiboream uerſus illi rapiuntur ad auſtros,
Atq; alii Zephyri,atq; Euri ſub flatibus undas
Deducunt,quis enim montis tot nomina dicat.
Nec retinent unum tot circum culmina nomen.
Aſt ubicumq; patet latos anfractus hiatus.
Nomen habent aliud,curent quicumq; per oras
Hic habitant circum,poterant hæc noſſe coloni,
Quiq; domos iuxta,uicinaq; rura frequentant.
Iamq; breui cunctas percurram carmine gentes,
Quæcumq; illuſtres poſuere cubilia campis,
Et uertunt Aſiç glebis fœlicia prata.
Vos quoq; uos muſæ ueſtigia noſtra regatis.
Ergo colunt Aſiæ mæotica rura paludis
Mæotæ populi,ac ſçuum gens Sauromatarum
Armis belligeri ſemper gens ſtrenua Martis,
Venit Amazonidum quæ quondam prodita partu,
Nataq; concubitu fortiq; ab amore creata
Iactat Amazonidum clypeos & imagine ceras.
Quæ cum Sauromatis quondam perhibentur in armis
Conſeruiſſe femur,iacuiſſe & amore ſolutæ.
Cum procul à patria quondam tellure uagantes,
Errantes longe quoq; Thermodontis ab undis,
Diſiunctæ gererent bellum martemq; cierent.

Ergo etiam ex illo nati de ſemine fortes
Magnanimiq; habitant ſyluas immenſaq; luſtra.
Hæc inter Tanais fluuiis undoſus Eois
In mare prorumpit mæotidos ora paludis
Ingreſſus pariter flauas ac miſcet arenas.
Separat hic Aſiæ Europa quoq; flumine terras.
Ad Zephyrum Europam, ſed diuidit inde ſub Euris
Arua Aſiæq; ſolum fœlix, Nabathæaq; regna.
Huius item fontes irrorat montibus altus
Caucaſus, & longe reſonante remurmurat unda.
Hinc atq; hinc latus rippis premit alueus arua
Concitus & Scythicos mananti flumine campos
Irrigat, è Borea nunq̄ deſeſſus arenis
Fluctuat, huius aquas concretas frigore cernas.
Heu miſeros gelidis habitant quicumq; ſub agris,
Et poſuere domos ſæuis Aquilonis in aruis,
Ac ſtabulant iſto duro ſub frigore rure.
Nempe gelu gelidæq; niues his ſemper in oris;
Et uenti grauiter ſpirant glatialibus auris.
Aſpera cum redeunt numeroſis frigora uentis.
Tunc & equos paſſim morientes frigore cernunt,
Hic & oues ſparſæ & muli ſternuntur in agris,
Non homines ipſi ferrent diſcrimina tanta,
Sub Boreæ flatu gelido ſi forte manerent.
Sed fugiunt iunctis hyemis ſub tempora plauſtris.
Plenaq; deſeſſi uexerunt heſſeda manni.
Dum quærunt alios campos, alienaq; rura,
Hybernisq; ſuos linquunt ibi flatibus agros,
Qui furiunt ſæuis deſerta per arua procellis,
Et circum niueas hic perflant turbine terras,

Piniferumq́; nemus, piceisq́; cacumina denſa.
Iſtę adeo Tanais habitant ad flumina gentes.
His uicina tenent populoſa gente coloni
Sindi, Cimmeriiq́;, & qui tum proxima ponto
Cercetiiq́;, oretęq́; iugis ſimul arua fatigant
Raſtris, & fortes qui uertunt littus Achæi,
Quos ſimul Idæis Phrygii Simoentis ab vndis,
Et Xanto fluuio dirreptos flamine dira
Flabra noti pluuii quondam Zephyriq́; tulere
Fortis Aretiadæ regis patria arma ſequentes.
Hos iuxta exercent contermina rura ligone
Heniochi populi, Zygiiq́; pelaſgidos orę
Progenies olim Graia de ſtirpe creati.
Inde ſinus circa liquidos, pontiq́; receſſus
Tyndaridum poſt rura ſoliq́; ferocis arenas,
Arua uirent longe Colchis habitata colonis,
Quæ gens Niliaco quondam de littore uenit,
Et prope Caucaſeum montem noua tecta locauit.
Qui circa Hircanum mare creſcens rupibus altis
Surgit, ubi phaſis fluidis delabitur undis,
Planitieq́; ſecans Circæos gurgite campos
Intrat aquas ponti, celeresq́; ſub æquora ſpumas
Ingerit Euxini referens primordia fontis
Montibus Armeniis cuius ſe flectit & iſthmus
Inde Lycaonios illinc ſed uerſus Eoos
Latior & bino ſpatioſus gurgite uentos.
Hic fluit Euxinus, fluit illic Caſpius humor.
Cuius habent clari peregrinum littus Iberi
Matutina ſoli ſulcantes fertilis arua.
Hęc gens in fines procul huc conceſſit Eoos

Pyrrenneſq; iugis & Iberi ualle profecta
Hoſtis in Hircanis commiſit prælia campis.
Et Camaritarum pariter gens maxima quondam
Nobilis hoſpitio Bachi celebriſq; choreis
Excipere olim numen fatale benigni.
Flecteret Eois cum iam iuga uictor habenis
Liber agens ſæuas Nyſæ de uertice tigres,
Indorumq; hilaris ſpetioſo Marte reuertens.
Hi quoq; Bachidibus ſacras ſtatuere choreas,
Pampineis foliis, & cincti corpora zonis,
Hiſpidaq; induti ceruina pectora pelle
Euohe Bache fremunt, pertentant gaudia corda.
Ingeniumq; Deus populi legeſq; ſacrorum
Rite ſecundabat moreſq; ferebat in aſtra.
Caſpius hos etiam prope fluctuat æquoris æſtus.
Quod mare iam pariter facili tibi carmine dicam.
Et tamen hinc longe nunquam uada cærula uidi,
Nec uaſtum celſis penetraui puppibus æquor,
Vitaq; nec cymba, tumidis nec ducitur undis
Nec patria æquoreo procuro negotia ponto.
Nec peto ceu multi procul hinc Gangetidas undas
Longe puppe ſecans Erythræi gurgitis æſtus.
Comittuntq;. animas pelago ratibuſq; ſalutem.
Dum quęruntur opes & Gangis diuitis aurum.
Nullaq; in Hircanis mihi ſunt commertia regnis,
Caucaſeoſq; iugis ſaltus nec calco remotis,
Qua rubri uertunt Ariani iugera raſtris.
Sed me muſarum calor, & tulit impetus ille,
Vos etiam muſæ fluctus memorare poteſtis,
Et metare procul numeroſas æquoris undas.

Vt minus huc ſitis longis erroribus actæ,
Ingenio emenſę montes telluris & arua,
Oceaniq; ſinus, ambitæ & littora terrę,
Aethereasq; uias aſtrorum, & ſydera cœli.
Quid ſi pontus aquis etiam circumfluus eſſet,
Hircaniq; maris circum foret ambitus uſq;,
Et non aſſidua gurges remeabilis unda,
Qui ratibus celſis magno patet æquore circum.
Tum citius terno percurreret orbe Diana,
Tertiaq; ore ſuo repararet cornua phœbe,
Quàm tua longinquas puppis tranſmiſerit undas
Tot fluctus intrans Hircana per æquora uecta.
Caſpius extendit tam longe brachia pontus
Turbidus atq; aſper refluens immitibus undis.
Inde Lycaonias retro dat lora ſub urſas.
Fluctibus Oceani gelidisq; immiſſus arenis.
Hoc quoq; uiſuntur pariter miranda per æquor.
Gignit cryſtallos, & fuluam gignit iaſpin
Infenſam Empuſæ, atq; aliis ſub imagine ſpectris,
Qualia multa modis errant uolitantia miris.
Iam quæcumq; habitant gentes hęc littora circum
Expediam occidui lateris primordia terræ
E Borea ueniens agris exorſus iniquis.
Principioq; Scythæ campos atq; ultima rura
Rura tenent iuxta concretum frigore pontum,
Et ſalis Hircani calcantes littora curua,
Refluit undoſo fluctu qua Caſpius æſtus.
Poſt habitant Vnni, ſuper hos tum Caſpia pubes.
Albaniq; premunt agros cum Marte minaces.
Quiq; tenent populi circa aſpera rura Caduſi.

Et prope Mardorum degit gens æquora iuxta.
Hyrcaniq́;, Apyriq́;, & eodem nomine riuus
Mardus adit patrias gentes circumfluus undis.
Dercebiis, Bactrisq́; ſimul ſua fluminis unda
Pota inter medios Hyrcanum currit in æquor.
Interiora tamen Bactri fœliciter arua
Diuitis arua colunt extenſa per æquora campi,
Paropaneſiaci montis ſub rupibus altis.
Dercebiiq́; latus ſimul hinc prope Caſpia ſtagna
Obtinuere iugis. poſt hos orientis ad oras
Spumiferum reſonantis aquis trans flumen Araxis
Maſſagetæ celeres docti torquere ſagittas.
Quos utinam accedam nunquam prope corpore iunctus,
Nec quicumq; mihi eſt fido dilectus amore.
Qua non ulla magis gens eſt, & inhoſpita tellus.
Illo non etenim fuit hoſpes ab hoſpite tutus,
Frumenti ſpecies populo non ulla feroci,
quin & nulla cibi dulcis iuuat eſca Dianę,
Nulla mero patrio creſcunt uineta per agros.
Et nec Bache tuos ſuccos, nec pocula ſiccat,
Sanguine ſed mixtum niueum lac potat equorum
Marte ferox ſęuis agitans conuiuia menſis.
Contra hos ad Boreæ gens eſt Choraſmia flamen.
quam prope frugiferis diteſcit Sugdias aruis
Terra ferax latis quoq; Sogdiana ſub agris.
Quam medius ſacris fluuius rigat Oxus arenis,
E modos linquens montes in Caſpida rumpit.
Poſt quoq; Iaxartę liquentia flumina circum
Telo, arcuq́; Sacę, quos nullus uinceret arte,
Aequaretq́; cita clarus iaculator habena

Nec phas eſt illis certis errare ſagittis.
Et Tochari, phruriq;, & gentes ſeres Eoæ,
Et qui rure boues ſoliti contemnere largas,
Pinguiaq; herbiferas recreantis ouilia potu
Fluminis ad ripas, & paſcua lęta per agros.
Lucida ſed tondent depictis floribus arua,
Quæq; nitent uiridi tenues in ſtipite lanæ
Per denſas ſyluas, atq; aſpera rura leguntur.
Arboreo texunt pretioſas ſtamine ueſtes,
Et iactant pictis uariatam floribus artem,
Atq; laboratas uiridi de fronde Tiaras,
Et tunicas, frondemq;, & florida prata colore,
Intextisq; ſuas imitantes floribus herbas.
His non ulla quidem certaret tela per orbem,
Nec tenuis ſummo quæ pendet aranea tigno.
His etiam inde alii uicina per arua frequentant
Tecta Scythæ gelidis hyemis perflata ſub auris.
Hic extrema illi notoq; carentia ſole
Rura ſalebroſis extenſa per æquora campis,
Rura ſed Hybernis eadem male ſubdita uentis,
Et gelidis ſemper crepitanti grandine tectis.
Qua Boreæ frigent nimis inclinata ſub auras.
Aequora tot circum tot Caſpia littora gentes
Circa habitant, alta qua ſurgit Caucaſus arce.
Iamq; iterum mentem uertas à Colchide terra,
Et procul Euxini circęo Phaſide ſpectes
Littus & ora maris, denſasq; ſub æquore gentes.
Quadrupedes fluctu qua Phœbus mergit Ibero
Et qua Threitius ſpumeſcit Boſphorus unda,
Et prope uicinas deſpectat Chalcis arenas.

Bizeres populi primum genteſq; Becheræ,
Macrones, Philyreſq; ſimul, ſupraq; charambin
E ligno ſtructis habitant qui turribus altis.
Ac prope mille greges agnorum paſcua tondent,
Balantumq; ſimul Tibaremis nota per arua.
Quos iuxta Chalybes duræ atq; immitis arenæ
Docti materiem rigidi producere ferri
Exercent ſæuo feruentia brachia ferro,
Aſperaq; impoſitis quatiunt incudibus æra
Aſtantes, ictuſq; ſonant, telluſq; reſultat.
Vſq; adeo requies nunquam datur ulla laborum.
Aerumnæq; graues torquent incude lacertos.
Poſt hos Aſſyriæ procurſus tenditur oræ.
Hic ubi Amazonidum Thermodon influit undis
Martius armigeris, circum, furialis Enyo
Monte ſub Armenio deſcendere proſpicit albam
Thermodontis aquam, cui geſtat nomina fama
Thermodoontiaci fluuii, qui laude Sinopes
Fertur, ut accepit longis erroribus actam
In gremio quondam fœlix Aſopida nympham,
Triſtibus & curis ægram ſolatur amantem,
Vtq; ſuis iuſſit pariter conſideret oris.
Sic etenim ſummus tum Iuppiter ipſe uolebat.
Olim formoſæ flagrabat amore puellæ
Iuppiter, inuitum patriis ſeduxerat aruis.
Virginis hinc etiam tenuerunt mœnia nomen.
Thermodontis aquæ gelidas ubi gemma uireſcens
Nobilitat ripas, clariq; ubi ſæpe lapillos
Cryſtalli nitidos poteras ſecuiſſe repertos.
Ac uelut hybernam glatiem ſub flumine gemmas,

Et datur undoſam, fuluamq; ſtrepentis Iaſpim
Legiſſe in liquidis hic Thermodontos arenis.
Dehinc Iris uitrea deſertur in æquora lympha.
Ductus Halys iuxta, reſonant & amœna fluenta,
Quę tendunt Boream verſus prope celſa Charambis
Culmina, ſed prima deſcendit origine montis
Armenii, unde oritur fluuius rorantibus undis.
Et prope paphlagones habitant in littore gentes,
Ac Maryandini ſacrum genus, inclyta fama
Huc traxiſſe canem ſtygii Iouis ora triformem
Gutturis ęrata latrantem uoce tremendum
Magnanima raptum dextra phlegethontis ab undis
Amphitryoniaden, ſæuamq; è gutture ſpumam,
Ac uomuiſſe canem ſuccos è faucibus atros.
Quos tellure ſatos fuderunt pontica rura,
Et peperere feram peſtem mortalibus ægris.
Proxima Bithyni calcant tum rura feraces,
Aruaq; frugifero uertunt fœlitia campo.
Hic ubi per ripas irrorat flumen amœnas
Gramen, & hinc ponti celebris ſubit hoſtia Rhebas;
Rhebas, qui flectit ſpetioſa fluenta per arua,
Cuius & in terris pulcherrima ducitur unda.
Lata tenent ponti tot circum rura coloni.
Sit ſatis hoc Scythicas retuliſſe in carmine gentes.
Iamq; Aſiæ referam poſitæ ſpatia æquora iuxta,
Quæ ſublime notos uerſus petit ardua uentos.
Pars Helleſponti breuior ſtat littora circum.
Latior extenſis pars altera ducitur aruis
Ad tumidos fluctus Aegei littoris undæ.
Qua uenit aura noti Tritonidos acta palude.

Quaq; illa eſt uariis iterum longiſſima terris,
Vſq; ad Idumæas Syrię protenditur oras
Inde Paleſtinen,& Arabica ruris amœni
Prata,Sed hic Aſiæ primis Chalcidees aruis
Candida rura tenent ſalſi iuxta hoſtia ponti,
Et terras ſpectant Biſantia mœnia contra.
Tunc quoq; Bebrytii,tunc montes Myſidos oræ,
Qua iucunda Cius demittit flumina campis.
Cuius Hylan ripis liquidas detraxit in undas
Naiadum turba reſidens ad flumina nympha
Herculeum quondam pagaſæa puppe miniſtrum
Alcidę ingentis teneros deflentis amores.
Angulus immenſus poſt hunc procurrit in Helles
Æquora,qui Phrygiæ complectitur arua minoris.
Altera tum ſequitur latos extenſa per agros
Sangarii ripis manantia flumina circum,
Quæ maior Phrygia eſt roſeos orientis ad ignes.
quæ quoq; fertur equis inducere paſcua ruris,
Et proferre ſoli flauentes pinguis ariſtas.
Heſperiam uerſus uideas & prata minoris,
Et Phrygiæ ſaltus ſigeia littora circum
Quæ iacet ad ſacri radices nobilis Idæ.
Et latus oſtentat,uentoſaq; mœnia Troiæ
Ilion,& longo clariſſima Pergama bello,
Ilion excelſas priſcis Heroibus arces,
Ilios urbs quondam Neptuno & condita phœbo.
Ilios urbs quondam Iunone & Pallade uerſa
Ad latos xanthi fluxus & florida rura.
Idęiq; citas Troiæ Simoentis ad undas.
Poſt quoq; frugiferis emittitur Aeolis aruis,

Aeolidoſq; nitente tum culmina celſa domorum
Littus ad Aegei, ſubeuntis & hoſtia ponti
Alta ſuper fluctus ingentes æquoris Helles.
Et iuxta nitidos exercent Iones agros,
Ac uicina mari uiridaria læta frequentant.
Per medios populos fertur Mœandrus aquoſus,
Fœtiferoq; rigat camporum uortice tractus,
Arua ſecans inter Mileti & rura prienes.
Plus tamen ad Boreæ ſubmiſſas flamen utriſq;
Aequoreas Epheſi ſedes, urbemq; Dianę,
Quæ gaudet iaculis arcus, pharetraq;, uideres
Marmoreos iuxta ſurgentia mœnia fluctus.
Hic ubi Amazonides poſuerunt templa Dianæ
Vlmi non unquam periturę robore celſo
Nobile gentis opus, toti miracula mundo.
Huic quoq; mœoniæ tellus contermina floret.
Vitiferi uentis nuda ſub rupe Timoli.
Vnde ſonat campis fluuio delapſus amœno,
Auriferasq; trahit diues pactolus arenas,
Atq; ſecat fluctu Bachi uineta ſonoro.
Cuius ad herboſas ripas ſi ſederis unquam,
Cum uer rure nouos flores & fundit achantos,
Mulcebunt aures modulantes carmina Cygni;
Et dulci circum fluuios hic uoce canentes,
Qui nemorum ſyluis errant, & gramine leto,
Paſcua dum quęrunt umbroſis ſaltibus herbas.
Multa Aſiæ nitidas floreſcunt prata per oras,
Præcipue uiolis, & odoris floribus arua
Arua uirent, ubi curuatas Mœandrus amœnus
Flectit aquas luſu, qua mollior unda Cayſtri

Perſtrepit,& tacito riuos è fonte loquaces
Vitrea lympha ciet,uiridiq; immurmurat aruo.
Hic ruit in feſtos cultiſſima fœmina ludos.
Iuditiumq; tuum Nympharum culta moretur
Copia,quæ circa terras ſedesq; beatas
Lęta choros ducit nitido circumdata lymbo,
Atq; ſinus circum nodo collecta fluentes,
Aureaq; egregios innectit fibula lumbos
Arte ſalit dulci,miro reuoluta ſub orbe,
Dum ſaltat feſto Bachi,plauditq; choreas.
Matronasq; inter formoſæ uirginis ora,
Et nitidę nymphæ primæuo flore iuuentę
Alternis ludunt pedibus, ſaltantq; iocoſę.
Ceu ſaliunt fœtus ceruorum fronde ſub alta.
Aſt agitat uentus ſaltantis in ora puellæ
A pedibus pallas reuolutas pectora circum,
Cordaq; dulce ſtrepens pertentat amabilis aura,
Dum mouet à ſuris,& ſuaues corpore ueſtes.
Gens ſtudium hoc,uenerisq; imitatur Lydia mores.
Lytius hinc populus campos arat æquora iuxta
Ad uirides ripas & amœna per arua ſonoras,
Quas bene iungit aqua Xanthus pulcherrimus amnis.
Hic quoq; pręcipitis montana cacumina Tauri
Vſq; ad Pamphylios liquidas tolluntur in auras,
Fama Cragon gentis uerſo cognomine dixit.
Hos ſuper æquoream uideas & mœnibus urbem
Aſpendon fluuii claram Eurymedontis ad undam,
Sacra Dioneæ faciunt ubi ſanguine matri,
Et ſpargunt aras portis de more litatis.
Iamq; aliæ deinceps ſurgunt Pamphylides urbes,

Corycus,Pergeq́;,& uentis celſa Phaſelis,
Quę maris arcet aquas,atq; inde Lycaones arua
Interiora tenent eoo ſubdita phœbo
Arma manu,telumq́; arcu torquere periti.
Piſidæq́; ſuper populi,campiq́; feraces,
Atq; urbes circum fluuios,Termeſſus,& agris
Lyrbe,& Amyclęis quondam fundata colonis
Pamphyliæ terra claro cognomine Selga.
Inde uado torto radiis curuatur eois,
Interiuſq; petit littus circumfluus humor
Vndoſi Euxini ſpatiis uicinus iniquis,
Aequore qua populos Cilicum ſinus alluit alto.
Longus in auroram,terręq́; anguſtia fertur
Aſidos,huc mergunt numeroſa fluenta liquores,
Longinquisq́; locis uoluuntur in æquora fluctus,
Et Pyrami,Pinariq́;,et Cydni flumina curui
Qui mediam celebris Tarſum perlabitur urbem
Egregiam pinnis,ubi quondam Pægaſe clara
Vngula lapſa tibi nomen famamq́; reliquit
Mœnibus,& tergo tandem tibi decidit Heros
Bellorophon,curſuq́; cito Iouis aſtra petebas.
Illeq́; per campos cognominis ibat Aleios
Solus,& errabat tacite ſecreta per arua.
quin aliæ plures Cilicum cum mœnibus urbes
Lyrneſus,Malusq; atq; Anchialeia,Soliq́;,
Hæ mediis terris,illę prope littora ponti,
Quem iuxta pratis regio Comagena uireſcit
Hinc urbes Syriæ pariter ſub littore curuo,
Quod circum Syriam longis obducitur undis,
In Zephyros cano deflectitur æquore tractus

Vſq; ad aquas Aradi,& Caſii iuga celſa uadoſi
Quod reſtat,reliqui facili deducta labore
Rura aſię tractus,& ſcribam mœnia uerſu.
Tu modo diſce libens,atq; hæc mea figito dicta,
Ne rapiant uenti monitus,uerrantq; per auras,
Et pereat rebus tam clari gratia facti,
Neu ferat in nubes ignauia uerba magiſtri,
Et uigiles operum noctes,damnetue labores.
Quod ſi forte breuis compendia noſtra ſequutus
Ipſe uiæ ambages,longi & diſpendia callis
Vitas,& recte meditaris carminis orſus,
Eloquio argutas tum tu depromere uoces,
Atq; aliis docta poteris ratione referre
Et fluuios,urbesq; ſitu,terraſq; ſub orbe
Quaſlibet,& vulgus pendebit ab ore loquentis.
Quattuor ergo Aſiæ ponam latera ultima terræ,
Hæc Aſiæ toti monſtrata figura patebit,
Quę radios uerſus longis procurrit eoos
Vſq; uolans campis,diſtendit & ęquore rura.
Nec latet,utq; reor,prius ipſe hæc aure fideli
Hauſiſti,retuli nuper tibi carmine dicto.
Vt tibi plana Aſiæ medium ſecat æquora culmen,
Ac totum tractum partes tibi findit in ambas,
Vſq; nigros donec ſyluis extenditur Indos,
Vnius lateris dirimit Borealius arua.
Sed latus Heſperium Nilus regnator aquarum
Præbet,& Oceanus contra latus urget eoum
Indicus,hinc auſter quartum tenet æquore rubro.
Aſpice ut ipſe pedes tendam telluris eoę
Ad nitidos campos roſeas orientis in oras.

Iuxta radices montis preſſaq́; ſub ora.
Et Syria incipiam,namq́; hic ueſtigia preſſi.
Sed tamen ut noſtros ne quis reprehenderet auſus,
Rideretue meæ ueluti mendatia uocis,
Palladia doctus ceu Dędalus arte cauebo.
Iam Syria extendit, ſeſe propiusq; ſupraq;
Aequor,& acceſſit proſerpens littora circum,
Seq́; notos uerſus uentosq́; inclinat eoos,
Turrigeras urbes,fœcundaq́; mœnibus arua
Oſtentat circum tectis ſibi diues amœnis,
Ergo cauam Syriam priſco cognomine dicunt.
Namq; humilem medios cingunt iuga bina per agros;
Atq; actis circum montes radicibus obſtant
Heſperium Caſii,Lybaniq; cacumen eoum.
Hanc habitant multi celebres opibusq; decori:
Quis tamen haud unum nomen ſedesq; recepta.
Sed paſſim Syriæ campis habitatur utrinq;.
Interiora tamen terræ medioq; frequentant
Rure domos Syrii,nam ſic regione uocantur.
Qui prope Nereidum fluctus,atq; æquoris undas
Littus arant,patrio phœnices nomine dicti
Gentis Erythræę,& ueteri de ſtirpe creati.
qui primum uiſis tentarunt nauibus æquor,
Iuſſeruntq; citas decurrere gurgite pinus,
Et uarias merces portarunt puppibus altis
Auſi fluctiſono tractare negotia ponto,
Aſtrorumq; uias primi,cœliq; meatus,
Obſcurumq; uadis iter inuenere per undam.
Spectaruntq; uago labentia ſydera curſu,
Stelligerosq; globos,arcanaq; fata deorum.

quia

Quiq; Iopen,Gazamq; colunt,& Elaida celſam,
Et Tyron antiquam,Berytiq; arua uirentis,
Ac Byblon æquoream,Sidonaq; floribus udam,
Quæ prope Boſtreni riuos habitatur amœnos,
Quiq; tenent Marati muros,Tripolimq; feracem.
Spectantiſq; arces Orthoſidos æquore celſo.
Laodiceſq; lares ſpumoſo littore ponti.
Et poſideam Neptunia mœnia ſedem.
Et ſacras ualles Daphnes lucoſq; ſonantes.
Antiochiq; ſimul magni de nomine regis
Antiochea patet,mediiſq; Apamea ſub agris,
Cuius ad auroram decurrens flumen Orontes
Antiochi medias immenſum diuidit oras
Totaq; pinguis humus circum flauentibus aruis
Et campis ridens,& amœnis roſida riuis.
Præbet ibi ſegetes,illic quoq; fertilis herbas,
Paſcere diues oues,& tollere in arbore fructus.
Inde uel ulterius ſi forſitan rueris auſtros
Aeſtiferos uerſus,qua ſemita celſior urget
Arrabicoſq; ſinus,panchaiaq; littora cernes,
Aequoraq; undoſo circum poſtrema receſſu.
Qui medius Syriæ littuſq;, Araboſq; propinquos
Alluit Arrabiæ campo uernantis amœno
Verſus ad auroram breuiter,iuxtaq; Selanos
Siſtit iter,tunc terra Arabum inclinata recumbit,
Qui bene fœlices habitant fœlicibus aruis,
Ardua ſe tollens duplici circumdata ponto
Perſico,& Arrabico,uentos poſſedit uterq;
Arrabicus Zephyrum,flatus quoq; Perſicus Euri.
Ora ſed auſtralis radiis occurrit Eois,

Quæ quoq; Erythræis Arabas ditantis ab undis
Oceani abluitur terræ, iam carmine dicam,
Arrabiæ poſitus, fructu ſuper eminet omnes.
Gens prælara tenet rebusq; opibusq; ſuperba.
Præterea Arrabiȩ uideas miracula terræ.
Nam nitet inſignis diuorum munere tellus,
Floribus atq; herbis hæc ſemper fragrat odoris,
Et rident ruris per pictos gramma campos,
Suauiter & ramis redolent frondoſa rubeta.
Seu nitidi floris, ſeu Myrhæ effundit odores.
Seu uirides ſucci bene olentis arundinis halant.
Seu matureſcit Libani diuinitus arbor.
Seu quoq; odorata caſia redolentia rura
Pinguntur, longe nautis ſparguntur odores.
Nimirum his ſoluit Dionyſon Iuppiter oris,
Sutilis & plaga femoris prægnante refudit.
Naſcentiq; ſimul uarii naſcuntur odores.
Lanigeræ pecudes denſi quoq; uelleris ibant.
Denſus & ipſe aries carpebat ſuaue rubentis
Floris agros ouibus lætæ per paſcua uallis.
Sponte lacus ibant pariter rorantibus undis,
Et pictæ uolucres alia de parte uolabant
Sublapſæ uiridis deſerta per æquoris arua,
Floret inacceſſis ubi crebrior inſula campis
Inde ferunt frondes pedibus cinamoma ſequutæ
Non deſerturos fruticis ſpirantis odores.
Aſt humeros Bachus ſylueſtri pelle nitentes
Hinulei indutus uentis dat colla, comasq;.
Atq; Hedera crines nitidos florente Corymbis
Cinxit, & intortas foliis concuſſerat haſtas.

Pampineoſq́; mero madidus tum ſumere Thyrſos
Iuſſerat,& uini turba ridebat amœna.
Diuitiasq́; ſoli magnas effudit arenis,
His quoq; ſparſit opes circum dum ſaltat in aruis.
Nunc etiam Arrabiæ diteſcit odoribus ora,
Totaq́; thuriferas circum panchaia frondes
Suſtinet,& ſyluis halant ibi thura Sabæa.
Ac palmis uirides frondeſcunt mollibus agri.
Et iuga flaueſcunt de celſis montibus auro.
Parte alia fluuius flores irrorat odoros,
Humectatq́; ſuas deductus riuulus herbas.
Thuri feras circum ſpirant & flumina ripas.
Vſq; adeo pingues aruis tenet incola glebas.
Auratoq́; uenit circumdata fœmina peplo,
Et trahit eximias ſpetioſo corpore pallas.
Atq; uiri pariter molli cum ueſte decori
Luxuriantur agris,& ſplendida compita circum.
Sed Libano decliue iugum quoq; diuitis arui
Regis arant priſcæ Nabathæo nomme gentes.
Et prope Chablaſii,& amœnis Agrees aruis.
Tum contra Eoas habitatur Chatramis oras
Perſidos. At rubris calcant latus æquoris undis
Minnæiq́;,Sabæ,& proxima rura Sabęis
Et ſua prata domant Cletabeni fœta ligone.
Arrabiæ celebres populi tot rura frequentant.
Qum alii plures numeroſa per arua coloni.
Diffuſis Arabum patet undiq; maxima campis
Terra,nec uberibus fructus conceſſerit ulli.
Deinde tamen ſterilis ſurgit trans æquora tellus.
qua Zephyri molles mittunt ſua flamina terris.

Hic habitant ſaxis latebroſum littus Erembi,
Obſcuraſq; iugis,& celſo monte cauernas.
Nam uitam nudi defoſſo in pumice degunt,
Atq; inopes rerum propria ſine ſede uagantur.
Nigra illis facies & ſiccum corpus aduſta,
Errant huc illuc miſeri de more ferarum.
At non ſic Arabes tranſmittunt tempora molles.
Quis ſunt delitiæ,& uitæ fœlitior uſus.
Vſq; adeo rerum non æqua ſorte creauit
Vitam hominum,nec opes deus omnibus ipſe reponit.
Iamq; ſuper Libanum,qua ſol ſpectatur Eous,
Alterius Syriæ maior producitur ora,
Donec ad undoſæ ſe iungat rura Sinopes.
Huius & in mediis latæ telluris arenis
Cappadoces habitant inſignes arte regendi
Quadrupedes,gyro celeres & uertere terga,
Poſt etiam Aſſyrii cani prope gurgitis æquor.
Rura tenent celebris iuxta hoſtia Thermodoontis.
Auroram uerſus ſummis de montibus unda
Fluminis Eufratæ ſpumante crepidine currit,
Armeniiſq; iugis primum ſecat acta ſub auſtros
Longior,at rurſus tepidas orientis ad auras
Flectitur,& mediam tandem Babylona recepta
Perfluit,ac celeres eructat in æquora ſpumas,
Perſarumq; Salo,atq; æſtu miſcetur amaro,
Extremiſq; uadis allapſa Teredonis aruis
Influit æquoreos mananti gurgite curſus.
Poſt hunc ad radios Tigris deſcendit Eoos
Vortice ſpumeſcens quoq; uelociſſimus alto.
Quem non ulla fuga uolucris præuertitur unda.

Delitiatus aquis exultat Tigris amœnis,
Aequalemq; ſibi curſum contendit eundo.
Is quoq; tam longe procurrit fonte ſeorſum,
Quantum præcinctus ſeptena luce uiator
Iuerit haud ægra celerans ueſtigia planta.
Quinetiam eſt mediæ circumflua lympha paludis
Dictaq; Thonitis, cuius ſe uoluit in ima
Tigris, & undarum ſua miſcuit ora receſſu,
Stagnantum fluuiis inferne merſus aquarum.
Mox tamen egrediens iterum fluit agmine Tigris
Ocyor, & rapidos demittit gurgite fluctus
Quo non eſt alter fluuius uelocior undis.
Nec magis ulla fluunt commoto flumina curſu.
Quæcumq; Eufratem atq; inter Tigrin aratur
Tellus, uicinis Meſepotamia colonis
Fertur, ubi media undiſonos inter iacet amnes.
Cuius non ullus rideret læta bubulcus
Paſcua, nec pinguis damnaret pabula campi
Paſtor, qui iunctis ſolitus reſonare cicutis
Capripedis panos numen ueneratur agreſte,
Ruſtica florigero dum paſcit ouilia rure.
Nec Sator arguerit uiridis plantaria fructus,
Aut reſonis horti circum pomaria riuis.
Materiesq; iugis uarias, arbuſtaq; ſyluæ
Laudet, & extollat cantu frondator amœno.
Talis ineſt aruis adeo cultura ſerenis,
Quæ ſimul irrigua floreſcunt graminis herba,
Et pingunt nitido ſibi florida prata colore,
Irrorantq; ſuis humentia paſcua cliuis.
Hæc etiam fœlix pulcherrima corpora tellus.

Producit uultu, formaq́; ſimillima diuis.
Poſt hanc pingue ſolum uertunt Aquilonis ad auras
Armenii, & longis Matieni cominus haſtis
Pugnaces habitant populi ſub montibus altis.
Antecitos fluctus Eufratę fluminis undis,
Atq; idem pingues exercent uomere colles,
Diuitiisq́; tument, & ſæuo Marte periti
Confeciſſe manu bellum, pugnasq́; feroces.
Inde notos uerſus Babylon nitet arcibus, & quam
Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis urbem,
Mœnibus infractis narratur & oppida bellis
Muniuiſſe manu, monimentaq́; regia Belo
Impoſuiſſe uiro, & ſumma ſuper arce locaſſe
Auroq́;, argentoq́; ſimul ſectoq́; elephanto
Culta procul roſei flammis radiantia ſolis.
Planitiesq́; patet, partesq́; uidetur in omnes.
Hic ubi palmarum dependet frondibus arbor,
Atq; alti frutices circum phœnicis amœnę,
Et denſis ramus palmis frondeſcit in aruis.
Hæc quoq; fert aliud nitido pretioſius auro
Berylli uirides aqueæ gemmante lapillos
Splendore in tumulo atq; Ophietide rupe repertos.
At Babylona ſuper pluuias Aquilonis ad auras
Ciſſi, Meſſabatæ, Chalonitæq́; frequentant
Arua. Sed Armenii ſi deſeris ardua montis,
Atq; uiam ire paras pręter iuga celſa ſub ortus,
Inuenies ualles, & medica rura, nemusq́;
Qua Boream uerſus per florida prata leguntur,
Et Geri, Mardiq́;, ſimul gens Atropatena.
Hinc quoq; Medorum populi tenduntur ad auſtros.

Clæra Aeætiados quondam de ſtirpe creati
Illuſtris factis,& nobilis Heroines.
Actęis olim rippis ſpumantis Iliſſi
Sederat,& forſan ſęuis aconita uenenis
Hic Pandionidæ dira inter pocula dextra
Miſcuerat triſtis crudelia munera menſæ,
Victa pudore locum fugiens Medæa receſſit,
Huc illuc tandem uariis erroribus acta
Contigit illa ſuo dictam de nomine terram.
Non procul à Colchis,quanquam non attigit oras
Colchiacas,nec enim licuit,patris horruit iras.
Nunc quoq; lætiferis tractant mala gramina ſuccis,
Quis coliturlatis proauita potentia campis.
Ad petras alii Medorum,& ſaxa fragoſa,
Quæ Narciſſiton gignunt ſine lumine gemmam.
Aſt alii inter aquas,& amœna uireta uagantur,
Gramineosq; locos errant,atq; inter odores.
Vndiq; florigeris arui cinguntur ab herbis.
qua paſcuntur oues nitidæ per paſcua campi
Lanigerę pecudes et pulchro uellere denſæ.
Eoos adeo phœbi uertuntur ad ortus,
Qua non una iugis celſis prope Caſpia porta
Viſitur,& ſeſe tollit ſub ruppibus altis
Clauſtra Aſiæ terræ fama memorata per orbem.
qua ſe uertit iter bina regione uiarum,
Seu uerſus gelidas auras Aquilonis ituris,
Siue uiam contra pluuios carpentibus auſtros,
Seu quoq; ad Hyrcanos,montanaq; Perſidos oræ.
Extrema Parthi crudeli Marte feroces
Caſpiadum inferius portarum rupe frequentant.

Tecta, quibus feruor belli laudumq́; Cupido,
Et neruo celeres intendere ſune ſagittas
Et docti pugnas, lachrymoſaq́; bella gerendi
Arte, manuq́; fera, & pugnant præſtantibus armis.
Nec ſulcant agros, nec findunt littus aratris.
Nulla ſecant motis in puppibus æquora tonſis.
Nulla boum irriguas paſcunt armenta per herbas.
Et teneris arcus pueri meditantur ab annis;
Et neruo volucres torquent ſtridente ſagittas
Quadrupedumq́; hęrent tergo curſuq́; fatigant,
Horum terra ſtrepit teli iaculiq́; fragore,
Vndiq; miſſilibus per prata ſonora reſultat.
Et tremit in curſu properantum campus equorum,
Qui pedibus ueluti rapiuntur rure procella
Nec licet ante cibos iuueni cepiſſe decoro
Quàm ſæui martis pugna belliq́; labore
Aſperſus fuerit ſudantem puluere frontem,
Conuectare iuuat prædas & uiuere rapto,
Syluarumq́; leuem uenatu quærere uictum,
Nutririq́; ferox quas abſtulit haſta, rapinis.
Sed quanq̃ indomitos & diro marte frementes
Inuicta Auſonius regnator cuſpide fregit,
Iam ſi fert animus perſarum noſcere gentes,
Et tantæ forſan dulcedine duceris artis,
Et genus hoc chartis aduerte docebo diſertis,
Ac iuga celſa canam tractu fluuioſq; perennes.
Soli inter populos Aſiæ gens regia perſæ
Et ueterum priſcis memorata potentia regnis
Accumulauit opes patriasq́; redegit in aulas
Mæonię populata domos, & Sardias arces

EX BIBLIOTHECA

Deiecit, lætis ſonuit uictoria pennis.
Arma uirum nitidis ſplendeſcunt aurea membris,
Aurea frena ferox ſonipes ſpumante ſub ore
Mandit, & auratis populus talaribus intrat,
Diuitiis adeo exuperant opibusq; ſuperbis.
Perſica ſit facito circumdata montibus ora.
Tendit iter magis ad furioſos flatibus auſtros
Caſpiadum a portis & Amazonis arce recedens,
quodq; ſuum nomen ſeruat porrecta ſub æquor
Alluitur patriis prope littora curua procellis.
Se ſecat in ternas ſedes habitabilis oras;
Vna tamen ſecum uariis diuiſa colonis.
Ergo ſub Arcadicas urſas ſeptemq; triones
Rura tenent alii Medorum ſubdita celſis
Montibus umbrarum frigus præbentibus aruo,
Qui geſtant arcus telis pharetramq; ſonantem.
Hi medio terræ, illi hinc ęquor ad uſq; uadoſum
Ad propiora noti tendunt ſe flamina campis.
Prima Sabæ raſtris, poſt rura paſargada uertit,
Tum prope culta tenent etiam uiridaria Taſci.
Et qui rura colunt diuiſaq; perſidos arua.
Læta rigant campos qua flumina gurgite pingui
Huc illuc per agros curuis errantia riuis.
Hinc Corus exuperans illinc montana Choaſpis
Vnda ſecat fluctus, deuoluitur indicus humor,
Suſaq; Perſarum diues præterfluit arua.
Illius ad rippas gemmas uariantis Achatæ
Signa, uelut nudo Cylindrum rure iacentem
Aſpitias, ſumma quæ uoluit rupe fragoſus
Per valles reſonans hyberno flumine torrens.
Hic etiam ſuaui miteſcunt flumine fructus

Condenſiq; uirent ac rident omnia campis.
Reſpice iam reliquos tractus Aſiatidos oræ,
Qua uenit in roſeis naſcens aurora quadrigis,
Eſt iuxta extremæ perſarum terminus oræ,
Atq; prope oceani fluctus,& perſidos æſtum
Sub matutino Carmani ſole tepeſcunt
Nec tamen a perſis diſiuncti rure colonis.
Nam circa binis habitarunt oppida terris.
Hi ponti littus circumq; ſupraq; frequentant.
Aſt illi in medio poſuere cubilia terræ.
Inde ſub auroram Gedroſia tenditur ora,
Quæ iuxta oceanum uidet ire per ęquora cetos
Immanes circum,balenarumq; prementem
Terga iugis alto Neptunum gurgite ponti.
Deinde Scythæ propius degunt orientis in aruis
Iuxta Indi fontes nimis inclinantur in auſtros,
Verum Indus ponti reſonat contra ęquora rubri.
qua rapidus ſpumat non ſe capiente liquore.
Et recte tumidos fluctus contorquet ad auſtrum.
Caucaſeis oritur primum de montibus altis.
Binaq; diducens Nyſæis hoſtia campis,
Quorum intra liquidas circum fluit inſula ripas.
Inſula quam claro patalenen nomine dicunt,
Innumeras indus dirimit quoq; flumine gentes,
Nempe ſub occiduum qua ſe Titana remittit
Terra ſitum montis iuxta iuga paropaneſi,
Oretaſq;,Arabaſq;,atq; uno nomine dictos
Barbaricas gentes Arianos atq; Arachoſas
Non uſquam glebæ ſulcantes arua feracis,
Sed tantum ſiccas calcant telluris arenas,
Oppletumq; ſolum ſentes,ſpinetaq; claudunt,

Et denſis circum uirgulta ſonantia ſyluis.
Suppeditat tamen his uitæ non dignior uſus
Prꝗmia ſufficiens tellus optata labori,
Donat opes alias ſiquidem non indiga rerum,
Æternumq́; refert manſuro munere uictum.
Vndiq́; Coraliis gemmꝗ rutilantibus ardent.
Quas pariunt uenæ paſſim ſub rupibus atræ;
Laminaq́; emittit flammas aurata Saphiri,
Cœruleoſq; refert inter lapis ipſe colores,
Qui inter coralium pariter ſplendeſcit arena.
Has igitur ſcindunt gemmas nitidoſq; lapillos
Ac pendunt pretium,uitꝗq́; alimenta miniſtrant.
Tum quoq; coraliis rubeis natura remanſit,
Aerioq́; nites pretioſe Saphyræ colore,
Auriferis lapides miſcesq́; corallia gemmis.
Ad matutinas phœbi ſurgentis arenas,
Tunc aperit uirides agros,campoſq; patentes
Læta ſitu nitidis & amabilis aruis
Cunctarumq; orbis terrarum extrema receſſum
Indorum oceani tellus prope littora curua.
Quam primum incendit Titan ardentibus aſtris,
Cum ueniens reuehit Diuumq́; hominumq́; labores.
Sunt igitur terræ nigri,fuſciq; coloni
Vncta modis oleo labenti corpora miris.
Cœruleaſq; ferunt,capiti ſimilesq́; Hyacintho
Pingue comas tinctas,crinemq́; liquore madentem.
Hic alii effodiunt auri primordia uenis.
Exquiruntur opes iturq́; in uiſcera terræ,
Vnde cauant glebas,& fruſta nitentis arenæ
Ac fodiunt curua ruptura ligone cauernis
Æra. Alii laudant telas,ac linea texta.

Pars niueos radit dentes ſectumq́; elephantum.
Pars petit & fluuii curſus, & marginis undas
Sicubi Berylli gemmas nitidumq́; Adamanta,
Seu pellucentem fului ſplendoris Iaſpim,
Seu pura ignitos lapides quoq; luce Topazi.
Siue Amethyſſon aquas imitatum ſuaue rubentem
Inueniat. Tot flumen opes, tot rura recondunt.
Irriguumq́; ſolum fluuiis riuoq; perenni.
Vdaq; terra uiget circum liquentibus undis.
Hic tibi prata comis, hic floribus arua uireſcunt.
Creſcit agris illic miliumq; lobæq; racemi,
Vnde rubente procul frondeſcit arundine ſylua.
Iamq; aduerte, tibi formam Gangetidos oræ
Et fluuios monteſq; canam, pulſataq; uentis
Culmina, Dehinc populos, habitataq; mœnia terris.
Quattuor ad latera eſt tellus porrecta ſuprema,
Cuncta per obliquas tamen hæc producit arenas;
In ſpetiem Rhombi ſeſe formauit ubiq;.
Heſperiis Indus primum conterminus undis,
Diuidit, & fluuio terras ſe iungit eoas.
Mox auſtrale latus rubri prope gurgitis ęſtus
Excipit. At Ganges aurorę ſeparat undas.
Ipſe Lycaonias accedit Caucaſus urſas.
Hæc degunt intra denſæ latera ardua gentes,
Ac numeroſa ſoli locupletes arua frequentant
Vnius terræ uario ſed nomine dictæ.
Diſcretę ſiquidem ſedes habitantur utrinq;.
Dardanees Indum primi prope flumen aquoſum.
Hic ubi Cornigerum manantem rupibus altis
Veliuolis undis Aceſinen lambit Hydaſpes,
Ac recipit curuas in ſeſe fluminis oras.

Tertius hinc ſerpit Cophes argentifer amnis.
Quos inter colit alta Sabeq;,& Toxilus arua,
Et Scothii deinceps,genteſq; ſequuntnr agreſtes
Peucaleum,poſt hos Dionyſi feruida pubes
Gargaridæ ſacri,nitidas qua uoluit arenas
Auriferas implens pretioſo gurgite ripas
Hinc Hypanis uehemens,illinc undoſa Megarſi
Ripa furit,quorum rapidus non impetus ulli
Viribus atq; ęſtu ſæuo conceſſerit amni,
E modi celſo labuntur flumina monte,
Et latis circum rapiuntur concita campis
Ipſe Megarſus,& ipſe Hypanis Gangetidos orę,
Inde notos uerſus flectuntur Colidos oræ
Circa extrema iugo,& curuato gurgite rura,
Montis inacceſſis auibus quæ ſurgit eois
Culminibus ſummi Colchorum terra remota,
Oceaniq; latus porrecta inclinat in æquor,
Vnde ſolum gentis dixerunt nomine aornon.
Eſt locus ad Gangem,pulchras Gangetis & undas,
Quiq; ſitu miro prætendit florida prata,
Relligione ſacer,uenerandus & omine lęto.
Cuius & iratus quondam calcauit arenas
Bachus,ubi Thyadum molles in ſcuta ferocis
Martis,& in clypeos,medios umbonis & orbes
Nebrides,& pelles ceruorum corpore iunctæ
Ibant in ferrum,Thyrſiq;,& mollior haſta
Concita pugnabat,ſeſeq; in terga draconum
Cingula mutabant,hederæq; horrente corymbo,
Sic apium lentum,ſic curuis Pampinus haſtis.
Cum Bachi quondam temeraſſent feſta choræis,
Et temere nati riſiſſent ſacra tonante.

Hinc quoq; Nyſſæam pugnam, Nyſſæaq; caſtra,
Nyſſæumq; ſimul dixerunt nomine bellum.
Fecit iter Bachus quòd quondam Gangis ad arua,
Atq; Indis Martis ſimul intulit arma ſuperbis.
Rite tamen coluit poſthac gens orgia Bachi,
Et cum prole ſua celebrarunt feſta choreis.
Vtq; nigros populos indorum marte ſubegit,
E modiq; iugis ſuperauerat ardua montis
Victor ouans circum, quorum ſub uertice late
Ingens oceani fluctus ferueſcit eoi,
Hic ſtatuit ſolido binas ex ære columnas
Iuxta deuictæ Gangetidos ultima terræ
Littora, dehinc lætus uincenti laude triumphum
Ad patrias duxit plaudenti flumine ripas
Iſmeni uictor curru ſpectatus in alto.
Totq; adeo gentes habitant hæc arua ſupremæ.
Deniq; uel terras uel littora curua pererrant
Innumeri populi Zephyriq; & gentis eoę.
Quos adeo certe nunq̃ narrauerit ullus
Mortalis. Nam ſola poteſt hoc turba deorum.
Vos dii uos noſtis, uos & memorare poteſtis.
Vos orbem terræ, uos & primordia mundi,
Atq; globum cœli duxiſtis & omnia circo,
Syderaq;, & ſtellas ignis, feciſtis & illas,
quas caninus gentes, & celſi gurgitis undas,
Et quę fine carent Neptunia regna per æquor,
Oceanumq; uadis immenſum littora circum.
Oſtendiſtis iter, qua tenderet ardua rerum,
Et ſine fine uia, & qua magnus uorticis æſtus
Iret, & ad metas uix unq̃ tenderet ullas.
Vos ſtabilem rerum faciem, uos organa uitæ,

Atq; elementa dei, ſignaſtis & ætheris ignes,
Et uos aſtra ſuo iuſſiſtis currere motu,
Et pariter uolui reſonantibus orbibus axis.
Vt regerent adeo uos inferiora ſupernis
Sorte datis uos ut uires quoq; ſingula cœlo
Demittant terris late & ſuper æquora ponti.
Sors aſtris igitur terræ conceſſa mariſq;.
Quælibet ergo ſui naturam ſuſtinet aſtris,
Et ſortitur humus pariter, uariataq; rerum
Forma ſubeſt, Hæc alba, & candida terra relucet.
Nigrior illa tamen, ſpetiesq; hæc præbet utraſq;.
Deinde alia Aſſyriæ miniiq; rubore uidetur,
Et ſimilis rubeis peregrini floribus arui.
Deniq; diuerſis aliæ ſua rura colorum
Depingunt rebus, ſic magnus Iuppiter egit.
Sic alterna uiget ſemper natura per orbem,
Et diuerſa dedit meta mortalibus una
Vos uero terræ uos mœnia nota ualete;
Tuq; uale æquoreo memorabilis inſula ponto,
Et quecunq; mari fundaſtis littora glebæ.
Vos undæ oceani, ſacriq; ſub æquore fluctus,
Et fluuii, & fontes gelidi, & iuga celſa ualete.
Vos etiam montes, ſaltus, uallesq; recuruæ,
Vos umbræ nemorum, & ſyluæ, & ſpinetaualete.
Nam iam totius penetraui littora ponti,
Perq; mare, oceaniq; uias, æſtuſq; cucurri,
Atq; omnis terræ poſitus, curuosq; meatus.
Vos grates tantum fœlitia numina cœli
Dignas ferte mihi, uos præmia digna laborum.

Venetiis per Bartholomeum cognomento Imperatorem: &
Franciſcum eius generum. Anno M. D. XLIII.

78-114

10f
A543
D592d